

שמורה על תחומן תמיד ורחמים שכן אברהם בגימטריה רחמים ויחסי הגלגל במדתי ויאמר קח גא את בנך וגו' וקעלה וגו' אשר אומר אליך כלו' שלא יהיה נחשב בעיניך דבר שקול לשון קשה כ"א - אמירה רכה וכו' ואמר לענין תלות תולה בתולה שזה ה' לאברהם למול את עמו בהיותו בן 5. שנים ולהמול את זרעו שזה דבר קשה שלא לחוס ע"ע ועל זרעו וקחי כרחם אב על בנים וק"ו אברהם אבינו מקור החסד ורחמים ע"כ. ה' נחשב זה המולה לו לאמירה רכה ולא דבר ח"ש ויאמר ה' אל אברהם ואחיה כלו' אם שאתה רחום וחנון ע"כ את בריתי תשומר וגו' המול לכם וגו' וזה שא' שם אנני על אמתך דייקא וגו' והיינו דכתיב תמיד ואוריד לאיש המידך דרגא לחסד וגו' ועכ"ל ואח ציר לא ידע כי שתר אמתך הגותן באמירה ובריתך ונלורו ח"ש דבר אל אהרן וגו' כה חברו את ב' (בזכות) אמו"ר להם בשביל תלות תולה שנתנה באמירה להם וחיו לאנטרופי' של יברכך אל לה"ם הרי אותיות תולה ועוד רתו "תברכו" את יבני י"ת "את" בריתי יתשומר וע"ל אמר יברכך וגו' יאר ה' פניו אליך וגו' בהיותך עומד לא נופל ושמו את שתי המיוחד הוא שם הוי' ב"ה שימה ממש על ב' ע"י המילה שנתגלה יו"ד של העטרה ושלם שם הוי' ביה כתבואר בספרים הקדושים :

או הבונה ושמו את שמי ע"ד ש' בחקו"ו מי ששומר אות ב"ק שורה בו הוי' מלגו שד"י מלכר הוי' שדי שילה ש"ס וע"ל אמר ביום כלות יתסה "להקיס וגו' ר"ת

מל' להורות שבזכות מילה הקיס את המשכן גשכון בתוכו ופתיח המד' דהיינו לענון ראות פני השכינ' דכתי' - לאינה וראייה בנות ציון המלווים לו במילה ויקריבו נשיא ישראל ראשי בית אבותם ע"י מה שפירשתי א' שאפי' בשעה שאני נותן לכם גדולה אתם ממעטים עצמיכם ע"י"ת שכתב מהרש"א בתאמר חז"ל בא' שלא היה לו לשכר מניקת ונעשה לו גם אמרו כמה גדול אדם זה ואח דאמרי כמה גבוע אדם זה ע"ש במהרש"א שאחר שנעשה לו גם כמה גרוע כי אם עושין לו גם מנכין לו מזכותיו ע"ש ח"ש בשאני נותן לכם גדולה אתם ממעטים עצמיכם שאחם מושפין ע"י"ת מנכין לכם מזכותיכם ע"ל קטנתי מכל החסדים ע"ש ברש"י ורמב"ן :

עוד פירשתי ע"פ מאמר חז"ל כל המולה בזכות אבות הקב"ה תולה לו בזכות עצמו כו' ח"ש שאפי' בשעה שאני נותן לכם (דייקא) גדולה כלו' בזכות עצמיכם אתם ממעטים עצמיכם לחלות בזכות אבותיכם ח"ש ויקריבו נשיא ישראל ראשי בית אבותם כלו' שחולין נשיאותם בזכות אבותם (ע"ד שא' הכתוב שאו את ראש כל עדת ב' למשפחותם לבית אבותם כמ"ש שם) הגם כי הם [בעצמם] נשיא המטות אפי"ה חולין בזכות אבו' ע"כ הם (בעצמם) העומדים על הפקודים עמידה לשון חפלה כלומר שמתפללין על כל הפקודים שפוקד המלך מיה ב"ה והוא תולה להם בזכותם וע"י ת"ש ב' תולדות ב' ויעתר לו ה' :

בהעלותך

המשכן ובמדרש רבה בהעלותך אתה מולא שנתקשה משה במעשה המנורה כו' וזה מעשה המנורה תקשה זהב כלו' מה קשה הוא לעשות כיון שנתקשה אמר לו' הקב"ה טול כבר זהב והשליכו לאור והיא נעשית מאליה לכך כתיב תקשה חיעשה מלא יו"ד נטל משה את הככר והשליט לאור אמר לפניו רבש"ע הרי הככר בחוך האש וכשם שאתה דונה כן תעשה מיד יראה המנורה עשוי' בחקונה לסיכך כתיב במראה אשר הראה ה' את משה כן עשה את המנורה מי עשה הקב"ה כו' וצריך להבין למאי אסמכו זה

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הארות כו' הדקדוקים רבי ע"י באלשיך (א' למה נאמר לשון עלי' ע"י רש"י (ב' אמרו אל מול פני המנורה לרש"י שהיא נר האמלעי מה זה דקא' יאירו שבעת הארות (ג' אמרו ייעש כן אהרן כו' כאשר צוה ה' את משה לכאורה שפת יאר כיון דכתיב ויעש כן תמילא ידעין שעשה כאשר צוה ה' ירש"י פ' להגיד שבחו של אהרן שלא שינה וגם זה צריך הבנה דאטו פ"ד ח"ו דאהרן שינה (ד' אמרו וזה מעשה המנורה מה שייך לכאן מקומו לעיל בפרשת

זה קצרה ידו תחביב אל הגדול העליונות ח"ס בהעלותך
כלו' בהעלותך איתך את הגדול כלו' שחפלה איתך בשוה
אל הגדול הרומים לוי' מדות: ואז מול שני המעלות
(זו) יאירו שבעת הארות העליונות, ח"ס ויעש כן אחרון
שעשה כן ממש בעצמו. להחקשם בקוסטין דמלכא בזיין
מדות הג"ל אח"כ אל מול פני המעלה העלה נרדף
כנ"ל ח"ס רש"י להגיד שבחו של אחרון שלא שינה כלו'
שלא שינה מעטו מכפי גריתו בהגרות אלא קיים בעצמו
... להדליק בתוכו חיי' מדות קדושות כנ"ל :

בהעלותך את אהרן וגו' במד' זש"ה יראו את ה'
קדושו כי אין מחסור ליראיו. עוד במדרש
הנבא בספר: עוללות אפרים בענק שילה מן חלק לשבעה
אלו שבעה קני מעורה וגם לשמנה חלו שמנה ימי מילה
ואז פלאי. זמלכד זה קשה הלשון שמנה ימי מילה הא
מצי' וכו' השמיני ימול ואזי כל השמנה הם ימי
מילה ולהבין זה נקדים דרש"י פ' בהעלותך ע"ש שהלכך
עולה ט' סריף להדליק עד שהאז שלהבת עולה מאלי'
ועוד דר' מנחם שבעה ימים לפני המעלה שפלי' הכהן עומד
ומטיב את הגדול והקשה המדרש דלפי' ה' ראוי לכו'ו
בעלותך ומה זה דקאמר בהעלותך גם השפתי חכמים
הקשה דליל אותו המעלה בלשמה ה' יטל להדליק לפי
קומת איש ע"ש, גם להבין שפה יתר עומד ומטיב
דמגי באמרו שפלי' הכהן מטיב, ונ"ל כי איתא בזהר
כל מילי דקדושה גריד הכנה והזמנה וכן הוא בגמ' ב"ב
דאז' מה דכתיב והכניס וגו' חול תכין לשבת כו' ופרש"י
דספידת שבת חסובה ובפי הכנה משא"כ ספידת חול
פסא. ומהיט העור לכתיבת ס"ת תפילין ומזוזות בפי
פיגוד לשמן כי הציבוד הוא הכנה והזמנה לגוף המעלה
ומהיט הוא ענין קידוש הקולות. קודם כתיבת השם
סודו. ומה העטם את אומרים קודם כל מעלה הרינו
מוכן ומזימן לקיים מעלה פלונית או הרינו מוכן את פי
להשגיח ולהלל כו' כדי להבין ולהזמין איש או שו למילי
הקדושה אולם לפי ערך המעלה הוא ההכנה כי בפסח
חג' פגי בהזמנה כפה ובכריבת פ"ז בעי הכנה במעשה
הוא הציבוד ובכתיבת השם קידוש הקולותם במעשה
לטבול הקולותם בדיו. באיזה אור קודם השם ומה אומר
אזי דמטיב ה' מעלה לפני המעלה כי גודל קדושת
מעלה זו של הדלקת הנרות בעי הזמנה והכנה במעשה
וע"כ אם אמנם ה' יטל להדליק בעצמו למטה בקרקע
עכ"ל. ה' אומה המעלה לעלות מקודם. על איזה המעלה
ולפתור ולהבין שם בטיובת קדושת מעלה הדלקה שה

הכנה לגוף הדלקה ח"ס רש"י ומדויק שפלי' המעלה פתור
דיוקא. לשון עתידה ועכבה ע"ס איתל' להדליק ואח"כ
מטיב. ומה נודע גודל מעלת הנרות שצריך הפנה
במעשה לכך כתיב בהעלותך מזה פלי' להנרות וכבר
נודע ח"ס המפורשים ששקר מעלה בהאי עלמא ליכא
היינו על גוף המעלה אבל על מה שהטן ח"ס להמנה
שכרו בעיהם ועפ"י מפרש בספר אורח' פ"ט וירא
יחינו תומים בעיהם תב' ימים שהבין איש אברהם
להעקידה ביום הצלישי זה יום שלישי של אברהם אבינו
שעשה גוף המעלה מזה יקמנו ונח' לפניו לעמוד לבא
ובזה מתורץ היטב מה שאנו מוציין זכות העקידה שפקד
אברהם דיוקא כי יצחק לא ידע באופן הב' ימים כלום
עד יום הצלישי מזה נעקד זה שומר לעיהם פ"ט
דבריו: באורך אמרי נועם, ובה יובן המד' כי ממה
שנאמר בהעלותך כפרש"י מעלה ה' כו' מוכח שצריך
הכנה להמנה ע"פ זשיה יראו את ה' קדושו פ'ו
מומנו היינו שמומיני' את פלמ' קוד' המנו' (כ"ג קדש'
פ'ו) המנה כמו המקדשו למחר כפרש"י שם) כי אין מחסור
ליראיו כו' ודרש"י ה' לא יחסרו כל טוב והלא שבר מנו'
בהאי עלמא ליכא ע"כ אין זה רק מעלה הכנה של המעלה
כאמור :

ונקדים עוד הא דאז' בקידושין פ"ק ד' כ"ט דאשה לא
מיחייב' למימחל לבנה מדכתיב אותו ולא
אומה והקשו חוס' הא בלשמה פטורה דהויל מעלה פשה
שהזמיג דכתיב וכו' השמיני ימול וכו' דאזי אלא ביום
ולא בלילה וכו' בקום' רי"ד וז"ל נהי' דהומן קבוע לבן
הזימול אבל האז שזוהי הבואה להחמסק במילת: בכו
העסק. והוא אין לו זמן שבין ביום ובין בלילה יטריח
ויכון צרכי מילת בכו והלכך אי לאו אומה הוי מחייבין
גיב לאשה דאין זמן קבוע עכ"ל. ומה ילא לנו דכל
השמנה ימים האה הגם כדי להבין לגוף המעלה ביום
ובלילה ובה מדויק מה דכתיב באברהם וימל וגו' בן
שמנה ימים ופה"פ פ' בם' סד"ש והבין, ולכן טלם
נקראים שמנה ימי מילה כי למעלה מילה שקבלה בשמח'
ועדיין עושין אותה בשמחה והיא שקולה ככל המעלה
צריך הכנה רבה כל שמונה ימים, והן דבריו המד' מן
חלק לשבעה חלו זיין קני המעלה שצריך להבין עצמו
מקודם כאמור וגם לשמנה חלו שמנה ימי מילה לומר
שאומן השמנה ימים הם הכנה והזמנה לגוף המעלה ולכן
טלם נקראים שמנה ימי מילה כי ההכנה לגוף המעלה
יחשב כאמור :

וע"ד

וַיֵּצֵא יְהוָה יָדָא בְּהַקְדֵם לַבִּכּוּר הָאֵל דְּשִׁירָא רִשְׁיָא שְׁתָּא
 הַשְׁלֵכְתָּ עוֹלָה מֵאֵלֶיךָ וְעוֹד יִרְשׁוּ רִבּוּתָא שְׁמֵיךָ
 הָאֵל כִּי שְׁעֵיךָ הֵבֵן עוֹמֵד לוֹ כִּי כְּתִיב רַקִּישׁ רִשְׁיָא
 אֵשׁ שְׁלֵהֶבֶת יִיָּהּ וְאִתָּא בְּאֵר הַהוּא שְׁלֵהֶבֶת הַיּוֹרֵד
 מֵאֵיךְ סוּד יִיָּהּ וּפִירוּשׁ הָאֵרֶחֶל כִּי אֹתוֹ שְׁלֵהֶבֶת יוֹצֵא
 מֵהַמִּלּוּחִים שֶׁל שֵׁם יִיָּהּ שֵׁם לוֹ ג' מִלּוּחִים ג' שְׁלֵהֶבֶת
 וְכַמְבֹּאֵר בְּכוּנָה רַחֲמֵיךָ בְּעִשָׁי וַיְדוּעַ לוֹ אֵיךְ זִוְגִיָּהּ
 חֲדָר וְלֹא פָסִיק וְרִיךְ לְהַדְלִיק וְלִהְיוֹת הַגְּרוֹת לְהַאֲרִי
 אֹתוֹ שְׁלֵהֶבֶת מִשֵּׁם יִיָּהּ דְּזִוְגִיָּהּ חֲדָר בְּלוֹ מַעֲשֵׂה
 חֲחֻמִּים חֲחִים רִשְׁיָא שְׁרִיךְ לְהַדְלִיק עַד שֶׁהָא שְׁלֵהֶבֶת
 עוֹלָה מֵאֵלֶיךָ דִּיקָא בְּלוֹ אֲמַעְרוּחָא דְלִתָּאָא וְעוֹד רַחֲמֵי
 בְּאֵרֵי שְׁלֵהֶבֶת עוֹלָה מֵאֵלֶיךָ אֲחִיּוֹת מֵלֵא יִיָּהּ כְּלוֹ
 שְׁלֵהֶבֶת עוֹלָה (פִּי) בְּגִי' מֵלֵא יִיָּהּ הֵיכַל הַמִּלּוּחִים
 מִשֵּׁם יִיָּהּ הֵם אֵלֶּיךָ וַיְדוּעַ מִשֵּׁם כְּזֹהֵר וְכְכוּנָה הָאֵרֶחֶל
 מֵהַ שְׁרִיךְ לַעֲמֹד בְּאֵרֵי תַּלְמוֹת לֹאֵל עֲלִיּוֹן שְׁהִיא אֵלֶּיךָ
 וְלֹא פִי רִשְׁיָא שְׁדִּירָא רִבּוּתָא שְׁמֵיךָ הֵיכַל לוֹ שְׁעֵי
 הֵבֵן עוֹמֵד דִּיקָא לְכַבּוֹד בְּהִי אֵיךְ וְהֵן דְּבִרֵי הַמֵּד הֵן
 חֶלֶק לְשִׁבְעָה אֵלִי שְׁבַע קִנֵּי הַמְּטוּרָה וְגַם לְשִׁמְנָה אֵלִי
 שְׁמֵנָה יִיָּהּ מִלֵּא בְּסוּד מֵלֵא יִיָּהּ וּפִירוּשָׁא פִּרְעָה יִיָּהּ וְעִי'
 בְּזֹהֵר וַיִּקְהַל דָּק רִיג כְּדִין אֲקִי חֲשֵׁתֵל חִישׁ וְאֲחַגְלֵי מֵל
 וְעוֹד שֵׁם תֵּא חֲדָר בְּיוֹמָא שְׁתִּיחָא כִּד מַטָּא זִמְנָא דְּעִירָב
 לוֹ כְּדִין חֲדָר שְׁלֵהֶבֶת גִּפִּיק לוֹ הֵא סוּד שְׁלֵהֶבֶת הַיּוֹצֵא
 מִשֵּׁם יִיָּהּ כְּסִי הָאֵרֶחֶל וְעִי' בְּלִקּוּטֵי תוֹרָה פִּרְשָׁתֵּךְ
 בְּכוּנָה מִלֵּא שְׁפִי דְּבִרֵי הַהוּא וְאֲחַגְלֵי מֵל כִּי מִלֵּא
 הֵא אֲחֻמִּים מֵל יִיָּהּ עִי' וְאִכְּ שְׁנֵי הַפִּירוּשִׁים שֶׁל
 הַשֵּׁם גְּדִירֵי הַמִּדְרָשׁ הַגִּיל בְּקִנָּה אֶחָד עוֹלָם יִיָּהּ עִי'
 בְּסִפְרֵי גִטְרָה לְכִי עַל הַהוּא פִּרְשָׁתֵּךְ לֵךְ בְּבִיאוֹר רַחֲב עַל
 מֵאֵתֵר אֲשֶׁרֶה נָא לִידִידֵיךָ דָּק לִי עִי' בְּעֵנֶךָ מִלֵּא
 הַאֲחֻת לְעֵנֶיךָ :

עוֹד יִתְבָּאֵר בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת-הַבְּכוֹרוֹת וְגו' פִּרְשָׁי עַל שֵׁם
 שְׁלֵהֶבֶת עוֹלָה לוֹ שְׁרִיךְ לְהַדְלִיק עַד שֶׁהָא שְׁלֵהֶבֶת
 עוֹלָה מֵאֵלֶיךָ וַיְעַשׂ כֵּן אֲהֵרֹן לְהַגִּיד שְׁבָחוֹ שֶׁל אֲהֵרֹן שֶׁלֹּא
 שִׁנָּה וְהוּא פִּלְלֵי מֵהַ רְבוּחָא הוּא זֶה הוּא מַעֲשֵׂה הַמְּטוּרָה
 מֵהַ עֲגִינוֹ לְכַאֵן לְמִצּוֹת הַדִּלְקָחִין וּבְמִדְרָשׁ רַבָּה בְּהַעֲלוֹתְךָ
 זֵם הַכְּתוּב כִּי אֵתֵר תֹּאכִיר נִרִי א' יִשְׂרָאֵל לְפִי הַקְּבִיָּה
 לָנוּ אֵתֵר אֲמַר שְׁנֵאִיר לְפִיךָ אֵתֵר הוּא אֲוִירֵי שֶׁל עוֹלָם
 דְּכַתִּיב וְהִרְאָה עֵמִיד שְׂרָא וְאֵתֵר אֲוִירֵי אֵל מוֹל פִּי הַמְּטוּרָה
 וְגו' הוּי כִי אֵתֵר חֲדָר נִרִי אֵל הַקְּבִיָּה לֹא שְׁאִי לְרִיךְ
 לָבֶם אֵלֶּה לְעוֹלָה אֲחֵם וְכו' עִי' וְהַגִּיל בְּזֶה עִי' דִּאי'
 לְמַעַל בְּמִדְרָשׁ א' הַקְּבִיָּה לֹא בְּכִיל שְׁאִי לְרִיךְ לְגִירוֹת

אֵלֶּה לְפִיכֵם שְׁהִיא נָא וְהִרְאָה עֵמִיד שְׂרָא וְכַתִּיב גַּם
 חֲשָׁךְ לֹא יִחַשְׁךָ מִתֵּךְ וְגו' חֲדַע שְׁהִיא שְׁלֵמָה עֵשֶׂה בְּכִים
 הַמִּקְדָּשׁ חֲלוּמוֹת לְרוֹת מַפְסָּנִים וּרְחֻבוֹת מִבְּחוּץ כִּי-יִיָּהּ
 הָאֵרֶחֶל יוֹצֵא מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְתֹאכִיר לְחוּץ לְהוֹדִיעַ שְׁכּוֹלוֹ אֲוִיר
 וְאִין לְרִיךְ לְאֲוִירִים וְפִי' הָאֵן טוֹב עִי' דִּאיָּתֵר בְּמִדְרָשׁ
 לְהֵלֵן בְּהַעֲלוֹתְךָ אֲמַר יִשְׂרָאֵל שְׁלֵחַ אֲוִירֵיךָ וְאֲמַתְךָ וְגו'
 גְּדוֹל אֲוִירֵי שֶׁל הַקְּבִיָּה הַחֲמָה וְהַלְבָּנָה מֵאִירִים לְעוֹלָם
 מִזְקֹקֵי אֲוִיר שְׁלֵמָה שְׁנָא לְאֲוִיר חֲדָר יִהְיוּ וְכו' וְהַעֲנִין
 כִּי בְּכֹחַ הַשֵּׁם לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֵי חֲשָׁךְ אֲוִיר בְּעִדָּה פִי' כִּי
 בְּטֵלָה מֵאֵלֶיךָ נִגַּד אֲוִירֵי כֹהֵר בְּפִי אֲבֻקָּה אֵלֶּה שְׁהַקְּבִיָּה
 זֹרֵק בֶּה חֲדָר אֲוִירֵי לְהַאֲרִי לֵה. חֲחִישׁ הַמַּעֲשֵׂה בְּסוּבֵי כָּל
 יוֹם חֲמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית וְאֲחֻזָּל וְהִיא כֹחַ מַבְקָשׁ הִי
 יֵצֵא אֵל אֵל מוֹעֵד אֲפִילוֹ חֲמָה וְלִבָּנָה בְּאִישׁ לְבַהֲמָן
 שֵׁם שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֵי קוֹדֵם אֲחֵם וְאִין
 נִחְשָׁךְ אֲוִירֵי נִגַּד אֲוִירֵי יִתְבָּרַךְ אֵלֶּה שְׁשׁוֹלָה לָהֶם חֲדָר אֲוִיר
 מֵאֵרֶשׁ שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְהַאֲרִי הִיא שְׁמִיּוֹת הַמִּקְדָּשׁ יוֹצֵא
 אֲוִיר לְעוֹלָם וְהֵיכַל דְּכַתִּיב וְהָאֵרֶץ הָאִירָה מַכְבִּידוֹ דִּיקָא
 וְחֵמָה נִגְלָה בְּעִלְיָל סֵא"ל אֵלֶּה לְזִכְרוֹת פִּכָּד עִי' שְׁהַאֲרִיךְ
 וְתַעֲתֵה אֵי דִין קִי לְגִירוֹת שְׁמִדְלִיקוֹן בְּשֵׁר וְדֵם בְּבַהֲמָן
 שֵׁם בְּטֵלִים בְּמִצְוֹת נִגַּד אֲוִירֵי יִתְבָּרַךְ וְהֵם חֲשִׁינֵן עַד
 שְׁהֵא מֵאִירִין תַּחֲדֵי אֲוִירֵי יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ לְשִׁמְשׁ חֲחִישׁ בְּהַעֲלוֹתְךָ
 אֶת-הַגְּרוֹת אֵל מוֹל פִּי הַמְּטוּרָה הִידִיעַ הוּא הַשְׁכִּינָה [אִין
 הֵן בְּטֵלִין בְּמִצְוֹת וְעַשִּׂין חֲשָׁךְ אֵלֶּה שְׁחֹזֵר וְתֹאכִיר לָהֵן
 תֹּאכִיר הַשְׁכִּינָה] פִּכָּד יִאֲרִי' (דִּיקָא) שְׁבַע הַגְּרוֹת לָשׁוֹן
 אֲוִיר שְׁמִשְׁמֵן חֲשָׁךְ וְגַם אֲוִיר מֵדִיָּתֵר בְּפִי דְּפִסְחִים
 דְּכִישׁ אֲוִיר אֲוִירֵי תֵר קִי לִיָּה נִגַּד וְתֵר קִי לִי לִילָה
 וּבְקִרָא כְּתִיב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֲוִיר יוֹם הִיא אֲוִיר מַשְׁמַע
 חֲרָדִי חֵם שְׁפִירִי בְּהַעֲלוֹתְךָ עִי' שְׁהַלְבָּת עוֹלָה לוֹ מִדְלִיק
 עַד שֶׁהָא שְׁלֵהֶבֶת עוֹלָה מֵאֵלֶיךָ יִתְפָּרֵשׁ מִשְׁמֵן שְׁעוֹלָה
 לְמַעַל לְהַחֲבִטֵל כֹּהֵר בְּפִי אֲבֻקָּה אִין שְׁהַלְבָּת עוֹלָה
 וְהַשְׁחֵלֶךְ חֲחֵל פִּכָּד וּבְהַעֲלוֹתֵי הַעֵן שְׁחִירָמוֹ יִבְאֲשִׁחֲלִיקוֹת
 עֲנָא כִּי הֵיךְ תִּשְׁחֵלֶךְ הָאֲוִיר וּבְטֵל עַד שְׁחֹזֵר וְתֹאכִיר
 זֶה פִי' הַכְּתוּב שְׁחִיבֵי הַמִּדְרָשׁ גַּם חֲשָׁךְ כְּלוֹ גַּם אֲחֵר
 שְׁנַעֲשֵׂה חֲשָׁךְ לֹא יִחַשְׁךָ מִתֵּךְ תַּחֲמָה שְׁנַעֲשֵׂה חֲשָׁךְ מִתֵּךְ
 מֵאֲוִירֵי פִי אֵם וְלִילָה אֲחֵר שְׁנַעֲשֵׂה לִילָה כּוֹס יִאֲרִי
 כִּשְׁכֵּם כְּאִירָה שְׁנַעֲשֵׂה חֲשָׁךְ וְאֲוִיר כְּאֲמֹר חֲחִישׁ וַיְעַשׂ כֵּן
 אֲהֵרֹן שְׁמִירֵיב אֲהֵבֵחוֹ וּדְבָקוֹתוֹ בֶּה' בֹּא לְבַחֲמָה בִּיטוֹל
 הַמִּצְוֹת כֹּהֵר בְּפִי אֲבֻקָּה עַד שְׁהִיאִיר לוֹ ה' לְהַחֲיוֹתוֹ
 וְכֵמוֹ שְׁפִירֵשׁ מוֹלֵהִים בְּהַפְּטָרָה בְּשִׁלָּה יִאֲוִיבֵי (הַגֵּם)
 קְרוֹבִים לְהַחֲבִטֵל בְּמִצְוֹת רַק הַיִּצִּית מַשְׁפִּיעַ לָהֶם חַיִּים
 וְהֵיכַל) כֹּלֵחַ הַשֵּׁם בְּנִבְרֻתוֹ שֶׁל הַקְּבִיָּה וְחִישׁ וְהַחֲיוֹת
 שֶׁל

(כל אדם) רמז ושוב ע"ש, זה להגיד שבסוף של אהרן
 סלח טעה. תעשה פנשו מענין הגרוע, נמצא הדלקת
 הגרוע זה התחלתו. על ידי הסך ושוב מבטלו וחשבו
 עד שזכיר אותן: הקב"ה מאורו יתברך. הרי שאלו להם
 דק' לכוונת שיהיה אט מתחילין. להאיר זהו יגמור
 בפדני (פ"ד) האש של המכה אפי"ב שאלו ידעו מן
 השמים תלוי. להביא מן הדיוט] זה (עצמו) תעשה
 המורה וגו' ב' פסוק (ה' דייקא) אפ' המורה כמבואר
 שם במד' שיהיה משה תחזקת עד שאלו האש"ה הולך ככה
 והב' לתוך האש"ה והוא נעשית מחד ה' כ"כ וזה בנרות
 פוסק תעשה מי יול' ב"ה. וכן דברי המדרש בהצלותך
 אה אהרן ע"ש. שהלכך פילה ותחללך למעלה ז"ש ה'ג'
 כי אהרן פאיר נ"י. אמרו ישיאל אהרן אורו של עולם
 שנא' ומהר"ם במיה שרא איש כל אור בטל במציאות
 ואהרן אהרן אל מול פני המורה יאירו דייקא בחי' אור
 שמשפחו חזק ואיר או כי אהרן אהרן נרי של המורה
 ... אחר שהחזק אהרן תאירו והבן:

עוד יתבאר מקבלי קדש אלו גם המדרשים הג"ל כי
 דייקא פ' אל מול פני המורה אל מול כי האמצעי
 ופ' יס לבבון הספס, גם אמרו יאירו שבעת הגרות
 חסודל הבנה כי ששת הגרות הם הסופים אל נר האמצעי.
 וכל' שזה דומה למ"ש הרמב"ם בהלכות דעות, דעית
 היבנה יס לכל אחד ואחד כי שתי קצוות הרחוקות זו
 מזו שכל דעה ודעה אינה דרך טובה ואין ראוי לו
 לאדם ללכת בזה וזה מלא טבעו נוטה. לאחד מהן
 יאיר עצמו למוטב. אל הדרך הישרה והוא המדה
 הבינונית והאמצעית שכל דעה ודעה לסבך זו האכזמים
 שיהא אדם שם דעתו וימשיך אותם בדרך האמצעית
 עכ"ל. וז' ע"ש. וידוע כי ז' נרות רומזין לז' חיות שיש
 בן-חורג. וכן האמצעי הוא בחינת יעקב וישב אהרן
 מדה תפארת ולכן נ"ה ה' שהיו ששת הגרות הימניות
 והסתמלים פנים אל מול נר האמצעי להורות שיפה
 האדם מדותיו לקו האמצעי והוא מדה אמת וידוע כי
 ב"ג מדה: הרמזים המדה השביעית הוא ואמת שהוא
 תיבאר ששה שלשנו יעמו הם ז' וששה שלשנו ועמו
 הם ז' ומדה ז' ואמת רמו לתרין חסידין קדישין שהם
 נקראים אור פני מלך שמחם הש"ע נהורין כמבואר
 בפ"ח הטל הבתרים סוף פירק י"ג ופירק י"ד וזה שאלו
 בהצלותך אה הנרות אל מול פני המורה (הוא נר
 האמצעי מדה ואמת) יאירו שבעת הגרות של הי"ג
 מדות שעתו הם ז' שלפניו ושלשנו כחמור. ולכך מדה

ז' נקראת הצורה הארבעה-המבדיל מן הארבעה אל הארבעה
 ופירא יעש כן אהרן להאיר את המעשים דייקא חסידים אל
 נר האמצעי מדה חיה לאגיד שצחו אלא שיהיה אהרן
 מדרו אור ע"כ וזה פונה אהרן אל מול נר האמצעי:
 גם ואחר ויעש כן אהרן במעשה עצמו. להטות מדותיו
 אל קו האמצעי. וזה שעה מתעסקה הגרות. שהיו
 פונים אל נר האמצעי וזה ע"ה שפירשתי לעיל. ופ"ה א'
 וזה מעשה המורה מקשה זה עד גרסה קד' פירחה וגו'
 פרש"י. חותך. לפשט אבריה מנוסה של פנויה וזה נעשים
 אברנים אברים. על ידי חבור. להורות גוף פה-שגורין
 שיה' הענפים הימניים. והאמצעית מחבורים. כולם
 בחבור עולם עם גופה של מורה שרא האמצעי. וקמו
 שיהיה במעשה המורה כ"כ בהדלקתן. של הגרות. גורן
 שיפט. אל האמצעי להתחבר עמו. פיבור. עולם-הבן:

וז"ש המד' בהצלותך וגו' א' ישראל שלח אורך ואמתך
 דייקא מדה ואמת שהיא אורך המלך יחזיקו ח"ס
 בהצלותך ז"ש ב"ה באור פני מלך חיים וזה פנול' הזוהר
 ג"כ בהצלותך אה הגרוע אלון צויעין עצמאין דכלהו
 נהרין כחדא מן-שמחא (הוא מדרו של יעקב) ר"ה פתח
 אשרי העם יודעי תרופה ה' באור פניך יהלכון אור
 פניך דייקא מדה ואמת והיינו למסיים וא' ואכן מסיקין
 בהוא קלל דשופר רחמי ודינא כחדא [ששופר שורשו
 לאפקא כללות-אשח ומיה ורואל לידיע] וכד רחמי
 מחסדין כללו צויעין עלאין נהרין מהאזי גיסא ומהאזי
 גיסא לדין באור פני מלך חיים עכ"ל הרי זה כדברינו.
 ח"ס המדרש בהצלותך וגו' ז"ש כי אהרן אהרן נ"י
 א' ישראל להקב"ה לנו אהרן אומד' פנאיר ללפניך
 דייקא לפנים שלך כצפול' אהרן הוא אורו של עולם
 ר"ה שיע שנא' ונהורא עמיה שרא ריח ש"ע לרמו
 על ש"ע נהורין של האפים ואמה' אומד' אל מול פני
 המורה לבון לפנות לנר האמצעי מדה ואמת ש"ע
 נהורין דהרין משוחין. הו' כי אהרן אהרן נ"י [ועוד
 ירמו כי אהרן אהרן נ"י כי מדה ז' ואמת מחבר
 ראש חור סוף השלשה יחודים הויה אהרן. הויה אהרן.
 הויה אהרן העולים כ"ר חה שאל למעלה בפ' תלוי
 להעלות כ"ר חה כי אהרן אהרן נ"י] א"ל הקב"ה
 לא שאתי לך לכס אלא לעלות אחכס בפני האומות
 לומר האך ישראל מחירין למי שמתאיר לכל העולם
 היינו סבך רענו יתברך שיאיר ע"י אהרן אהרן דלחמא
 של ישראל והבן:

דבר

אב"ה אל הארץ וגו' והקדושים ירבו אף ככל נאמן
דבר והמלאך ובעשרי לש שכל המעלה האלה
לאחר לטובת ה' וצדק הדבור אלה וצדק צדקה צד
בהעלותך ולא נאמר בהעלותך ופירש' מעלה היא לפני
המורה ט' ובעשרי עשה לה מעלות וכן להלן העלה
נראת' כחה דומת' אכן היא לפני המורה ובה שלש
מעלות שפני' אלהן עומד ומטיב הגלות וכל זה נרין
טעם וצדקה הדברים עית רחמים ג' לפירש תה
שפירש רש"י מדליק עד שהא להשליכה עולה תאליה
ד' אל מול פני המורה בעשרי עשה לה מול ופנים
וכן הוא הגורם בלקוט עינים וחורש אברהם פי'
שיה' פונים למול האמצעי וה' לפי גירסתו מול פנים
כלל ואין אצל לגירסתו הלקוט לא יתכן פי' זה דמתי
ופנים בואו ועוד אפי' לפי גירסתו כבר אמר למעלה
שהיו מקבילים כלפי האמצעי ולמה אמר עוד עשה לה
וגו' ה' ופני' כן אחר' בעשרי ובעשרי להגיד שבחו של
אחר' שלא שניה הוא תמוה וכי ס'ד שניה והגל כדו
בהקדם מה שגיל לאחר קט' החוט' אלה דאיתא בנזיר
כיג לעולם יעסוק אדם בצורה ומלות אפי' שלא לשמה
שמחוך שלא לשמה בא לשמה מהא דא' בברכות פ' ה"ק
העושה שלא לשמה נוח לו שלא נברא עיין שם
והוא עפית' הערבי נחל פרש' בראשית בפסוק ומען
הדעת וגו' כי בעבודה ה' צריך שילך מדרגה למדרגה
החלה להרגיל אפי' ביראת העונש אחל לבחי' כבוד אל
ולעבד במדרגה זו וגם ביראת העונש רק לא כבחילה
סירא מעונש בעבור פלגו אך שיה' ירא מעונש
מחמת שהוא נגד כבוד אל כמשה עם ה' אלה ומארגו
אלו וגו' הרי העלה יראת העונש אל מדרגה שלמעלה
מחנה ובה מוליד צננות הקדושות מחוך הקליפות
כמו שמבואר פס עיי' אפי' אפי' יגיע לבחי' בוסח אח"כ
לבחי' יראה עלאה הוא יראה הרוממות האקרא יראה
ה' סהודה שירא תימותמו יאעלה וכל נמשך לאדם
מבחי' מלכות האקראית אשה יראה ה' זה השער לה'
צדיקים יראו בו ועל מדה זו נאמר בוא יבא אחר
וגו' כידוע. וכל זה צריך האדם לעשות בכי חלה
ירא העונש אח"כ כבוד אל ובוסה יראה הרוממות
ח"ס בכי ירא' בעיניך כחדשים כי בכי נעשה כברי'
חדש וצריך להתחיל העבודה מחדש מחלה המדרגות
והטעם בכל זה כי בזה שמעלה יראת העונש למדרגה
שלמעלה מחנה מוליד ואה"ק מן הקליפה כי רגלי' יורדו
מח וצריך להעלותו ובכ"י צריך לפשוט בירורים מחדש

עשרים בארבעה אחר' טעם הארזים אלו ה' ט' ט' ט'
האמר הי שכל' מוסק צדקה ללמה שפ' ח' לעסוק שלא
לשמה ואסור לו על זה א' שאלו כן אלא לפזלם יעסוק
אפי' שלא לשמה כלל לא יעסוק לשמה כלל אלא בכי
צריך לעסוק אפי' שלא לשמה ופי' מפרש בחגאי באם
הוא בבחינה זו שמחוך ספסוק אמתל שלא לשמה בא
לבחינה לשמה לזה הוצרך וצריך לעסוק גם באם
שלא לשמה מטעם האמור אבל הוצרך שלא לשמה ואינו
בא לשמה ודאי נוח לו שלא נברא והבן והא' תירון נאמר
זנפים בעוה"ז

ובנח נראה לי לפרש המדרש חס בחגאי חלבו זמ'ה
חשכתי דרכי וגו' א' דוד חשכתי מחן שכלן של
מלות והפסוק של עבירות ואסיבה רגלי' אל עדותך
והוא דקשה לי אמאי כתיב בצורה שבר יעונש ופי'
הוצרך לעשות עתל פרס אבל החירון כי בחילה צריך
להיות שלא לשמה אך מטעם שפ' ופזלם שבה מעלה בחי'
רגלי' יורדות מוח להשיבן למעלה אל הקדוש ח"ס
חשכתי דרכי דייקא מחן שכלן וט' כי עי' ואסיבה
רגלי' דייקא אל עדותך ובה לל' לפרש הסמיכות
בסוף ואחחן נאמר ושחרת את המלוא וגו' אשר אנכי
מלך היום לעשותם וגו' וסוף לי ופי' עקב חשמתון
כי רש"י פי' היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם ופי'
הא' דחיבת היום קאי אלמסה ולא על מלך עיי' שם
ולכאורה קשה אימא דקאי אלמעלה ובאורו כל' ירא'
בעיניך כחדשים וכמו שדרשו על אשר אנכי מלך היום
על לבבך זהג"ל דבאמת קאי אלמעלה ולמטה ושיהיה
לדקו יחדיו דאי קאי אלמטה למד קשה והלא אמרו אל
חזו כעבדים המשמשים עית לקבל פרס ולמאי הודיענו
שכרן אבל הענין מפני שצריך שבכל יום ירא' כחדשים
וכפי' העד'י נחל שצריך להתחיל בכל' מחדש בבחי'
יראת עונש ואהבת שכר וא"כ ה"ק מלך היום שבכי'
יחד בעיניך כחדשים להתחיל מחדש מטעם היום לעשותם
ולמחר לקבל שכרם וזה בחילה כפיסוף לעבודה בכי'
אבל ופי' עקב (סוף העבודה) חשמתון את המשפטים
האלה ושחרתם ועשייתם אותם דייקא מכח עצמיתם ולא
מכח שכר ועונש או יחבאר פד"ש שא' טעם עית שצריך
להתחיל מכח שכר ועונש כי צריך להעלות הגהיק ובחי'
רגלי' יורדות מוח להשיבן ולקבץ אל הקדושה [וידוע
כי שמיעה לשון אסיפה כמו ושמע שאל את העם]
ח"ס טעם היום לעשותם ולמחר לקבל שכרן דליל לפשוט
עמל' פי' עיי' ופי' עקב רל בחי' עקב ורגלי' חשמתון
שירש

הייטב לב לטייטלבוים, יקותיאל יהודה בן אלעזר ניסן] עמוד מס: 611 הודפס ע"י אוצר החכמה

צפוינו לרד מבחלתו לנצח יראה חמלה חפץ על
דגם א' ויש בפרט לפי שהפרשה נאמרה לאהרן
לפיכך הוצרך להביא חלו והבן ויש דש"י מדליק עד
שהוא הסלח את עולה מחלי ר"ל כי בחמלה מכה יראה
העונש הראי אין העבודה העלמית רק תכה הכרח
מיראת העונש אבל אח"כ מדליק עד שהיה הסלחת
רשפי רשפי אש שלחבת ויה עולה מחלי בלעדי שום
מכריח רק מכה אהבתו ויראתו האמתית והבן ויש
וישם כן אהרן אל מול פני המזבח עשה לה מול
ופנים היינו בחי יראת העונש ובחי יראה עלאה
כאמור העלה נרתי כמה לחימה אכן אחת ובה שלם
מעלה א' היא בחי יראת העונש ב' היא בחי
כבוד אל ג' הכושה אחיב עלי מסיב את הגרוה ר"ל
סבא לבחי יראת ה' ראשית הוי"ו נרות סהם וי"ו
להסיבין ולחקקנה לה להגיד שבחו של אהרן שלא סגלה
אם שלפי בחינתו ה' קסה עליו לאחור בבחי יראת
העונש עכ"ל אחר כך ולא שנה והבן ואפשר לו לומר
ע"י מרמז המד' בהעלותך את הגרוה וגו' ושה יראו
את ה' קדושו המונה לפרש אל מול פני המזבח
כדפירשנו והיינו לכחיד יראו את ה' קדושו ר"ל חפץ
קדושו יראו את ה' את דייקא היינו יראת העונש כי
הירא בבחי יראת הרוממות נקרא ירא ה' אבל ירא
את ה' היינו מעופו וכח"ס מולח"ה לפרש ענה ידעתי
כי ירא אלח"ס אתה עייש וגמר אומר כי אין מחסור
ליראו ר"ל שלא יחסר להם שום בחי יראה חפץ
יראת עונש והטעם שבו מעלה חפץ מן הקליפות
ח"ס שפירשנו רש"י ורש"י היינו הסט"א ודורש
ה' לא יחסרו כל שום שמעלה כל טוב אל הקדושה
כאמור והבן:

ובזה יש לפרש הספוקים אשרי אים ירא את ה'
היינו יראת העונש ואהבת השכר אח"כ בחינתו
(דייקא) חסן מאוד ולא בשכר מלכותו וכבר הקדמנו
ואת' הג"ל בעוסים שלא לשמה על שמים חסדך
ובעוסים לשמה מעל שמים חסדך לעוה"ב, והנה מלך
יראת עונש ואהבת שכר ירא לו שכר עוה"ב ואח"כ
וצא ליראת רוממותו ית' ועיי' יהיה לו שכר עוה"ב
ח"ס גבור בחרן יהי ורש"י ויינו שכר עוה"ב, דור ישרים
יבואך זה שכר עולם הבא והבן, הן ופוסר בביתו זה
שכר עוה"ב, ונדקדק עומדת לעד היינו עולם הבא עולם
שכר חסדך ונחמ' וצוה י"ל פ"ה המד' אש"ה יראו את
ה' קדושו היינו יראת עולם גי' צ"ל כי אין מחסור

ליראו שום יראה גם יראה אהבה יש לאדם פיר
לפירוש רש"י צוה"ב ורש"י במה"ב ודורש"י לא יחסרו
כל טוב צוה"ב וצוה"ב והבן, ואולי לכל דברינו אלה
היו שלמה (קבלת וי"ו) ואל תחלכם יותר היינו רק
בחי יראת הרוממות למען חשומס ר"ל כי אז יהי הגה"ק
בבחי נחמ' סומת ח"ו, ואל תהי סלג לרחוק רק בבחי
יראת העונש עי' בספר בית שמואל אחרון פ' שמיני
כי ירא מרוממותו ית' נקרא חכם ומיראת העונש
נקרא כפיל עייש, והיינו למה חמול בלא עתך ר"ל
לחיות ירא ומפחד מיראת מוח בלא עתו חמול אך טוב
אשר תאחז בזה וגם מזה אל חנח את ידך כי שניהם
כאחד טובים כמו שביארנו ח"ס כי ירא אלח"ס ירא את
כולם חמלה יראת העונש ואח"כ יראת הרוממות ונה
יעשה דבר יום ביומו ואז טוב לו והש"ה יטע בלבבו
אהבתו ויראלו ויקרבו לעבודתו וישיב את שבוט
לענינו בבית צ"ה:

א' בהעלותך וגו' אל מול פני המזבח עי' שפי'
האולא במ' פ' דוד מול פני המזבח היינו טוב
השלחן עייש ולדרש נאמר כי טרע שבחלקת הגרוה
שתקן הוי"ו מדות לזה אחר לא די לחקק כשפוסק
בשדלקתן אלא לחקק בשעה שושב על שלחן ועוסק
בגשמיים כי שעת אבילה שעת מלחמה ואז יעלה
במחשבתו להעלות יאה"ק שבהתאכל ולחקק מדותיו להאיר
הוי"ו מדות עליונות ויש בהעלותך את הגרוה אל מול
פני המזבח היינו בשעה שיושב על שלחן שהוא נגד
המזבח כי מזבח בדרום ושלחן בצפון כמדע אז יאירו
שבחה הגרוה העליונות ח"ס ויש בן אהרן וגו' גפרסי
לסגד שלא שנה ר"ל כמו שהאיר הגרוה העליונות
בשעה שהדליק המזבח, כי האיר אורן בשלחנו וע"י
שמשתי בשם דודי הגאון תקדוש מבו' אר"י לוי זצ"ל
תזיטנא לפרש לא יהי לך בביתך איפה ואיפה וגו'
ר"ל פעם כך ופעם כך אלא איפה שלמה ונדק ית' קר
חמיר בשנה ר"ל שיהי אכילתכם כעבודתכם ותרמס
וכמו שפי' מולח"ה בכל דרכיך דעה ואי ישר אורחותיך
והבן:

באעלהתך את הגרוה וגו' יל"י במקראי קדש אלו
טובא א' בהעלותך פרש"י מעלג היא
לפני המזבח וכו' יש להבין מה טובה ובפרט לפי מה
לחיות בשנים חנחות כ"ס אכן היא לפני המזבח ובה
שלא מעלה לא לחי' אכ"ה ח"י לא יהי המזבח וכלה
להיות

והגה כבר כתבו הספיק ע"י הלקוט ע"י והגה אנו עתה כי גם זהב כלה אלו ישראל כו' כי בשע' הדלק' הגרות הדלוק והעלה נשמות ישראל לשורשן כי נ"ר הוא "נפש רוח כנודע ועי' בספר חן טוב פרשה זו באורך שלך היתה המנורה תקשה זהב לרמוז על אחדות ישראל מגדלם ועד קטנם והו' עד ירכה עד פרחת עי"ש, ומעלה נאמר כי לכך כתיב בהעלותך לומר שמעלה היתה לפני המנורה כי מתחלה ה' צריך לירד ממדרגתו לקשר עצמו עם כללות ישראל ופרטותיהן ואח"כ לעלות ולהעלותן ולזה ה' צריך שלש מעלות נגד כהן לוי ישראל כי ה' צריך לילך עד בחי' כהן והבן, ולכך דברי הב"ש יב"ה א"ר דברי א"ח כי המהדרין מן המהדרין נפשות ישראל לשורשן צריך שיהי' פוחת והולך ממדרגתו ומוסיף והולך להעלותן לשורשן זה שרמזה התורה חרוייהו תר"ד וגם להעלות והבן, ח"ש דוד בשנותו את טעמו (לטובה) לפני אבימלך (זה הקב"ה עי"ז) ויגרשהו לסט"א וילך וכת"ש בסידור האר"י ז"ל והטובה בזה כי לפעמים הולך לשנות את טעמו לירד ממדרגתו לקשר א"ע עם פחותי ערך וגם זה ה' לפני הקב"ה לש"ש ועז"א אברהם את ה' בכל עת וגו' אפי' בשעת ירידה והכוונה הוא למנן גדלו לה' אתי ונרוממה שמו יחדיו והבן אולם לזה צריך שמירה יחירה שלא יפול כמו העולה בסולם שבשעה שהולך עומד על רגל א' ולכן צריך להחזקת ולסייעתא דשמיא שלא יפול וכת"ש המגיד הקדוש בספר עבודת ישראל שזה התפלל משה בנסוע הארון זה הצדיק ממדרגה למדרגה ויאמר משה קומה ה' וגו' עי"ש בדבריו דפח"ה ואני הוספתי נוסף כי ובניתי יאמר טובה ה' רבבות אלפי ישראל שעי"ז יסובו אלפי נפשות ישראל לשורשן, ואפשר לי לומר שזה ה' מראות הסולם ליעקב בלכתו לחרן כי ה' תפחד ודואג שלא יפול ממדרגתו ח"ו בבית לבן וע"ז הראה לו הש"ת סולם מולב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים הם הצדיקים הנקראים מלאכים במבואר בויקרא רבה בפ"א עולים ויורדים בו כאמור למעלה פוחת והולך להיות מוסיף והולך ללקט ניצויות ועולים תחלה לקשר עצמו בשורשן לבל יפלו ח"ו ואח"כ יורדים לקשר עצמן עם אנשי מקומן להעלו' הגה"ק שיש שם, והנה ה' נבב עליו על הסולם להחזיק ביד כאוי"א שלא יפול ח"ו וכבר כתבתי שזה צריך מסירת נפש וע"כ ויאמר אני ה' אלקי אברהם אביך שמסר עצמו לכבשן האש ואלקי יחזק שמסר עצמו לטבח ומבוא' זה בכתבי קדש של מחלה"ה במקומו עי"י דברי אהבה

ב

ד

דורים הגאות גם לענינו עי"ש והנה אנו עתה כי גם אהה הולך בדרכיהם במסירת נפש כי כבר אמרנו ההלך בדרכי אבות הקב"ה מתקומם עליו בזכות אבות ולכך ושמרתיו בכל אשר חלך והשבותיך וגו' (למקומך) כי לא אעזבך וגו' והבן, ואפשר שזה שאמר אותו גר להלל למדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחד היינו אפי' בשעת עלי' ממדרגה למדרגה שלא יפול כת"ש המגיד והציב לו הלל מה דעלך סני וכו' פרש"י רע"ז זה הקב"ה אל העוזב ד"א חברו כמשמעו ר"ל להחזקת עצמו היסב בהשי"ת ועם צדיקי הדור וכללות יי"אל שהם איש אחד ואז כל ימוט לעולם ח"ש דוד המלך ע"ה ה' חקדתי ותדע וגו' בנתה לרעי מרחוק כלו' אפי' כשאני עומד ח"ו למרחוק כפי הגרסה דהיינו בין פחותי ערך ארחי ורבעי זרית וכל דרכי הסכנתה שטונתי בכל זה לש"ש כי אין מלה וגו' אחר וקדם לרמזי (עי' בספר באר מים חיים מה שפי' בזה בפרשה זו) ולדרכנו נאמר שזה שאמר דוד שבראחתי להיות בבחי' אחר היינו בחי' ירידה וקדם בחי' עלי' ע"י שא' ואני ידי מלוכלכות בדם שפיר ושל' ופי' באור המאיר דהיינו שירד לבחי' מקומות נמוכים כדי לטהר אשה זו כנס"י לבפלה כנודע והבן, ועז"א וחשת עלי כפכה להחזיק בי שלא אפול ח"ו כי לולי עזרתך לי פליאה דעת ממני שגבנה לא אוכל לה לירד ולעלות ולראות פני האדון ה' לבאית כי זה חכמה יחירה וחי אס אסך שמים שם אהה במחשבותי ואציעה שאל הנך וגו' אתי עמי במחשבותי גם שם ירך חנני ומאחזי ימניך וגו' זה נכון בס"ד, ועי"ז יובן מ"ש הכתוב אל מול פני המנורה ואיחא בילקוט עשה לה מול ופנים הבוונה לירד ממדרגתי לבחי' אחר שהוא נקרא מול ואח"כ פנים היינו להעלות ח"ש יעש כן אהרן אל "מול" פני המנורה שעשה לה מול ופנים ובוה אח"כ העלה נרותיו וזה להניד שבתו שלא שינה שאני' בשעת ירידתו לא שינה וריחו לא נמר וטעמו לא פג והבינו כי הענין עמוק והיינו שממך לזה קח את הלויים כי הם נבחרו לעמוד בדוכנם צירים ובזמרים לעורר לבבות ב"י לתשובה וחידוה ע"י התעוררות כנודע וזו' צריכים להתקשר עם הבאי' להקריב קרבנו' והנה הם לא חסאו כלל באותו מעשה והי' משוללים מכל סוג ענין חטא ואיך ה' מקים להם להתקשר עם החיטאים ומביאים קרבן אולם לזה מצא השי"ת עילה להזות עליהם חטא לומר שגם הם ה' להם למחות ולמנוע ואם כי לא ה' שומעים להם לפניהם מי גלוי וע"ז האזינו לכפרה ומחילא יש להם קלף

קלף

קצת שייכות והתקשרות עם כלל ישראל למען יוכלו לכפר עליהם להעיר לבבם לחשובה וזהו ע"ד שנחבנו בעטן המנורה ולזה אמר קח את הלויים וגו' וכה תעשה להם לטהרם היינו שהוצרכו לטהרה הגם שבאמת לא חטאו ע"ז אמר הזה עליהם זרזק עליהם מי חטאת רומז לחטא העגל לומר שגם הם חטאו קצת במה שלא תנעו והעניוירו מעד וגו' וכבסו בגדיה' רמז לחשוב' וחרטה כידוע והטהרו ולכן ולקחו פ"ר בן בקר וגו' לכפרה וז"ש רש"י מי חטאת היינו אפר פרה כי זהו בחי' אפר פרה שבחלה היה מטמא טהורים ואז"ל מטהר טמאים והוא תמש כדבר האמור ובאמת ה' לוקחים אשר פרה להזות עליהם והוא לרמוז על מה שנחבנו והבן :

וה' וז"ש והקרב את הלויים וגו' (ע"ד שפי' בזה"ק ופרעה הקריב את לבן של ישראל לאביהן שבשמי') ובה והקהל את כל עדת בני ישראל שע"י שיש להם שייכות עמהם יוכלו להקהל איתן להעלותן לשורשן :

בהעלותך וגו' פרש"י מדליק עד שזהא השלבה עולה מאל' יש להבין הרמז בזה גם אמרו ויעש כן אהרן פרש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה מאי קמיל, ונ"ל עפ"י דיש מחלוקת בין הקדמונים דיש אומרי' דמי שיש לו נטוי' לרע וכובש' את יצרו גדול ממנו שנוול במצג טוב עד שכמעט אין לו נטוי' לרע, ויש אומרים דאיתו שיש לו נטוי' לרע הגם שכובש' יצרו עכ"פ יש לו תכונה רעה בנפשו ע"כ איתו שנוול במצג טוב עדיף מנ' עי' ש"ס להרמב"ם, ומחלה"ה הכריע דאיתו שנוול בנטוי' לרע וכבש' את יצרו עד שבא לבחי' כלו טוב ושזב אין לו שום נטוי' לרע ע"ד שמצינו גבי דוד ולבי חלל בקרבי שהרגו ליצירה ואברהם אבינו הפכו לטוב שנאמר ומלאת את לבבו נאמן לפניך איש כזה עדיף ומשיבא זה המצבחר וע"ז נאמר סוף דבר הכל נשמע את האלקי' ירא וגו' כי זה כל האדם ירבן עכ"ד, וכ"כ אח"ל פ"ק דברכות גדול הנהגה מציגה כפו ופי' האל"ה היינו העובד מחלבה ונהגה מעבודתו זה גדול מירא שמים והיוט מי שלבו משחוק ומחלבה לעבודתו ית' בלי שום עללות ויפיון עד שאיננו צריך להתגברות והתאמתות כלל בבווא לעבוד עבודה ה' כי לבו שלם את ה' ומאליו משחוק עד כלות הנפש לעבוד עבודה חמה ביררה ונקי' וז"ש רש"י מדליק עד שזהא השלבה עולה מאל' לרמוז בזה להגשמה האקראית ה' נשמת אדם שצריך האדם להדליק עד שזהא השלבה היינו רשפי' רשפי'

אש שלהבת י"ה עולה מאל' בלי שום צורך להתאמתות והתגברות ועז"א ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרות' דהיינו כמו שהי' מדליק המנורה עד שזהא השלבה עולה מאל' כ"כ עשה אהרן בבחי' נר עלמיותו היינו נשמתו להדליקה עד שהשלבה עלתה מאל' וכדפי' זה שבחו שלא שינה א"ע ממה שעשה במנורה והבן, וז"ש להלן קח את הלויים וגו' וכה תעשה להם לטהרם ירצה באמרו וכה דבר האחר למעלה מדליק עד שזהא עולה מאל' בלי נטוי' לרע ואדרבה יהפכו לטוב ע"ד שנאמר כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וטהר ופירשו הספרים היינו ליקח התמיתות לעבודתו ית' וכ"כ עם כל התאוות והשחוקות צריך להשתמש לעבודת השי"ת וזהו לדיקים באותו דבר שחוטאים בי מתרלים וזה אמרו הזה עליהם מי חטאת שבחי' מי חטאת היינו התאוה המכונה מים יזה עליהם לטהרם, וזה יכבסו בגדיהם מה שהי' בחי' בגידה וטהרו והבן, וזה בחי' תשובה מחלבה שזדונות נעשי כזכיות ועל תשובה כזה ב' המדות מסכימים אפי' מדה"ד וז"ש להלן וכי תבואו מלחמה בארצכם על הנר הנורר אחכם הוא שטן הוא יזהיר והרעומים בחיליות וזכרתם לפני יהי' אלקי' כס מדה"ח ומדה"ד ונושעתם מאויביכם שיבא לכם תשועה מבחי' אייביכם כי יעשו זכיות וקטיגור יתהפך לסניגור ומליץ יושר והבן :

ואתנה את הלויים וגו' לעבוד וגו' ולכפר על צ"י ולא יח' צב"י ננף בגשת צ"י אל הקודש פירש"י שלא יצטרכו לגשת אל הקודש וכו' וקשה חרתי חדא דא"כ שלא יגשו צ"י א"כ כפרה למה וחו דהולל לא יגשי ומה זה דקאמר בגשת צ"י וגו' משמע בעת גשחם אל הקודש והרי לא יגשו, לכן נ"ל הכוונה בזה עפ"י דאיתא בפיה דאבות עשרה נסים כו' ולא אירע קרי לכה"ג ביוה"כ"פ וכחצ החסיוני' יש מי שהקשה ולמה יאירע לו אחר שהי' מורוץן אותו והוא בטהרה כל היום ההוא, והתשובה כי הוצ"ט ויצהיר מחקוטטים זה עם זה כשני אייביים וכשא' מהם קריב להיות מנוח יתחזק על עמדו בראותו כי כלתה אליו הרעה ולזה ה' קרוב מאוד שיזהיר יחטיא את הכהן עכ"ד, ולדעתי זה שאנו מבקשים ביה"ר קודם תהלים והעבירות של עמך צ"י תזילם וגו' מלבד הפשוט עוד דבריו בגי עסימית רש"י ר"פ נח חולדותיהן של לדיקים מעשיט וא"כ כשאדם משים אל לבו ומקבל עליו עומת ועול יורה ומעשיט הרי הוא אן בבחי' שיבור וכשמוציא מחשבו :

מחשבתו הטובה מכה אל פועל המעשה נקרא לידה וכשריאה יתהיי שהאדם מחשבר ורועה ללכת בדרך הישר מחשבר עליו להחטיאי ולמועני מלהביא מחשבתו למעשה וה"ל למפיל נפלים וזה שמבקשין ומעבירות של עמך ביי חילום שלא תפלנה ולדויתיהן כ"א יולידו מחשבתם אל פועל המעשה :

וזה שכל בענין הליים לעבוד את עבודה ביי וגו' את לשון עם כלו לעבוד עם עבודה ביי לעזרם ולחזקם ולסעודם ולכפר על ביי כפרה לשון קינוח והסרה כנודע ר"ל לקנח מהם כל טומאה והלודה ולא ית' בצני ישראל נגף נגיפה של חטא בגשת ביי אל הקודש בעת אשר יגשי ביי אל דרך הקודש שאז יתה"ר מחשבר לנגוף להכשילם בחטא ח"ו ע"כ עבודה הלוים להזילם מזה לבל ית' ביי נגף בגשתם אל הקודש כאמור :

ודא ית' בצני ישראל נגף בגשת ביי אל הקדש יחבאר עפ"י שאתרו בחד' בכ"י מחירין להקב"ה בג' קדושים נתן שתי בראש בניו וא' בראש ענמי ופי' הנה"ק עפית"ש הו"ח כי הג' קדושי נגד כ"ח"ב וישראל נאללו מחכמה דכתיב בחכמה יסד ארץ וכתיב אתה ארץ חפץ אמר ה' לבאות וע"כ ישראל מוכירים שמו אחר שתי חיבות ומלאכי הארת רק אחר ג' חיבות שהם נאללו מבינה דכתיב כון שמים בחכמה וידוע בשעה שאמרו וישראל נעשה ונשמע וכו' לשני כחריס הם חכמה ובינה ולכך נקראו בתואר חכמים ונבונים והיינו נתן שמים חו"ב בראש בניו יא' היא קדישת כתר בראש עצמו ולעמיד יזכו גם לקדושה כתר חו"ש עמידים לדיקים שיאמרו לפניהם קדוש כדרך שאומרי לפני הקב"ה עכ"ל ויזה יס לפרש מאמרם הובא בילקוט ראובני בשעה שאמרו נעשה ונשמע (כלו' שאז הגיעו לבחי' חכמה) אמר הקב"ה למהית אין לך רשות ליגע בהן לפי שהם בני כלו' שהם נאללים מחכמה הנקרא אבא ועמה וכו' לקרוא בשם חכמים ונבונים וכתיב חורח חכ"ס תקור חיים וכן ח"כס אמפרו ח"יים והיינו דכתיב החכמה תחי' בעלי' ח"ש כאן ולא ית' ביי נגף בגשת כלו' בשביל גשת ביי אל הקודש בחי' חכמה הנקרא קודש המחוי' את בעלי' כאמור, ח"ש חז"ל מי שיש לו חולה כו' ילך אלל חכס שבדור כו' חכס דייקא והבן, ומן האמור הנה מקום אחי לפרש המד' בא בפסוק קדש לי כל בכור אחי הקב"ה כשם שעשינו יעקב בכור שנא' בני בכורי ישראל (ל"י ראשית ראשית חכמה) (פי' היפ"ה כדלעיל

ג* 111

פ"ה שזה על יעקב אמר שקנה הבכורה כלי' דכתיב בא אחיך במרמה פי' התרגום בחוכמה ויקח ברכתך והיינו דכתיב ויעקבני זה פעמים את בכור'תי לקח וזה עתה לקח ברכתי) כך אני עושה לבן דוד בכור שנא' אף אני בכור אחיך לזכות למדת חכמה הנקרא בכור והיינו דכתיב ויאל חוכר מגזע יש"י בחי' יש"ש, חכמה י"ש, בינה ש"י, דתחות כח"ר חר"כ אוריה כח"ש רבינו בעט"ל בזהר בראשית דף כ"ו ע"ב בסוד אבני ש"ש, וגמר אומר ונחה עליו רוח ה' (כת"ר) רוח חכמה ובינה וגו' רוח דעת ויראת ה' כל המיחין הנרמזים בחיבת בכור' כמבואר בעט"ל סוף פ' בא עיי"ש וחבין וכן הוא בתקו"ז תיקון ס"ח דף ק"ז ונחה עליו רוח ה' דא אייר קדמאה רוח חכמה ובינה חרין ספירין אבחר' כי עיי"ש :

ולא ית' בצני ישראל נגף בגשת ביי אל הקודש, בזה"ק לפרש מד' תמו' פ' תליה עה"ש וזה הדבר הה"ל הלא אתה מקדם ה' אלקי קדושי לא נמות כו' אתה גוזר ואומר קדשים תהי' הסר מחני המות איל' א"א שבבר גזירה גזירה שנא' ה' למשפט שמתו וכו', עפ"י שדרשתי סמוכין דכתיב סוף אחרי ושמרתם את משמרתיו ואחז"ל עשו משמרת למשמרתו מכאן רמז לשניות לעריות וזה אזהרה לחכמים ועו"א סתוך ל' דבר אל ביי וגו' קדשי' תהי' כלו' שחקיימו דברי חכמים וגזירתם דכל המקיים דברי חכמים נקרא קדוש כדא' בפ"ב דיבתות ועיי"ש במקומי הארכתו וכו' יש לפרש בפי' יתרו אמרו ית' אל משה לך אל העם וקדשתיים היום ומחר שפרש"י לשון הזמנה יאני אותי שהיא לשון קדושה מתה כי חז"ל אמרי יום א' הוסיף משה מדעתו שדרש היום ומחר היום כמחר מה למחר לילי עמו אף היום כו' וכחצו חוס' אין זו דרשא גמורה אלא משמע דהיום מתה דאליה אין זה מדעתו, ולפי האמור י"ל דודאי הקב"ה נחזון היום מתה אלא שהוא ידע שעתיד משה להוסיף יום א' וידעתו לפרש ע"ד אסמכתא מה מחר כו' וזה שרמו ה' ואמר למשה וקדשתיים לשון קדושה מתה היום ומחר שמוסיף לומר היום כמחר והם יקיימו ויהי' נקראים קדושים כדח המקיים ד"ח :

והנה קיי"ל העובר על דברי חכמים חייב מיתה בדי שמים והוא אמור ייתר מדלי' והטעם מבואר בספרים כי החכמים הם גודרי גדר ושותרי פתח החורה לבל יבא ליגע בגוף ענין של חורה ומי שפורץ גדר לכנס יתיר תמה שמהירו שומר הפתח והגבול ביד השית-

אפי' חמשי' ר"ל

הוא חשלוס השכר כ"א לאהוב האמת באשר הוא אמת ועצמא המסורה שכ"א לא יעבוד בשביל יראת עונש וז"ש מ"י את מי עולה חמשי' ר"ל הרי אמת בן חמשי' וחיראי מאנוש ימוץ ומבן אדם חליר ינחן ר"ל כמו שפירשו החמשי' בתקומו שחירא מכח שאנוש ימות ומכח שבן אדם חליר ינחן היינו רק יראת העונש ומשכח ה' עשך וגו' היינו שמשכח לירא מרוממותו כלו' לא יאמה אליך דבר הזה כ"א לעבדו מרוממותו יתעלה וז"ש ושרת את אחיו [כשירש"י לנעילה השערים ולשיר] ושרת בשם ה' ר"ל לא בלבד כשיעבוד עבודתו בהגנע אלא אפי' בשעה שיעמוד ושרת את אחיו ברבים ככ"א ושרת בשם ה' בשביל שמו ית' בלי שום מחשבה זרה כ"א בעבור שמו יחברך וז"ש חכמים במשנתנו בן חמשי' לעלה ופי' הר"ב שנאמר ומבן חמשי' שנה ישוב וגו' ושרת את אחיו ותי' הוא השירות הוא שיתן להם ענה עכ"ל ר"ל שיתן להם ענה טובה לעבוד את השי"ת במחשבה זרה ורצו' לו לבדו ית' והבן זה:

ובזה הדרך יתבאר המדרש עשה לך שתי חלוצות כסף כשתכניס את ישראל ית' חוקעין בהן והן מתכנסין שגא' ותקעו בהן ונעשו אליך, ויש להבין מה חידש המדרש בזה, עוד שם ד"א עשה לך וגו' וזה"ל ירא את ה' בני ומלך כל מי שירא את ה' פושו ליעשות מלך וגו' אפי' משה שנחירא מהקב"ה נעשה מלך עשה לך וגו' שיה' חוקעין לפניך כמלך וכו' ביאור הדבר עפ"י מאמרים בילקוט שמעוני פ' שמעני ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו א"ל משה אותו ית' חעבירו מלבבכם שחיו כולכם ביראה א' ובעלה א' לשרת לפני המקום ופי' המפו' כי כבר א' אינו דומה יחיד עושה מצו' למצו' כי לפי מרבית אסיפתם חרבה גדולה חשיכתם לפני המקום אמנם זו אם כולן לטובה בזכות הלב בלתי לשמו יתעלה והאפשרות משולבות אח"א כאש א' בלב א', לא כן אם כל א' פוגה לעצמו כל א' כפי ענינו זה בשביל שכר זה מיראת עונש וזה בשביל להגדל ולהפאר וכהנה מחשבות זרות משונות זמ"ז על כיוצא באלו נא' עדה חקך גלמוד כלו' אפי' ית' עדה גדולה ואסיפה רבה נחשבי' רק כחידו' ואנשים פרטיים וע"כ צוה אדוננו משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו כלו' ליחד לבבכם לעשות זה הדבר בשביל אשר צוה ה' לא לזולת בשביל קבלת פרס ועונש וז"ש אותו ית' חעבירו מלבבכם שחיה' כלכם

השומר להמיתו חוקך כנודע, ומה יש לנו לדון בקי' אם העובר על דברי חכמים חייב מיתה הלא מדה טובה מרובה בו' וא"כ מהרצונו כי המקיים דברי חכמים יגלל מתיחה וזה עצמו שאמרו ישראל אמה אומר קדשים תהי' שתקיימו דברי חכמים וא"כ כיון שאנו מקיימים ונקראים קדושים הסר ממנו המית מכח ק"ו והיינו דכתיב אלקי קדושי לא נמות א"ל אי אפשר שכבר גזירה גזירה שגא' ה' למשפט שמתו מכח חטא אדה"ר שאכל מהאילן וא"כ בזה המקיים דברי חכמים אינו כדאי לפטרו ממה שאייב מכבר ומכאן למה שכ' בספד"ק שזה הוא בדרך טובעי שעי' שאכל נחשם ונעשה עור אי' המיתה טבעית כנודע, אמנם זה מענין מיתה הטבעי וחיובי הבא מכח אדה"ר אחר שאכל מהאילן אבל יש עוד ענין מיתה שאינה מכח ענין זה אלא שהוא בא מכח מערכת השמים וכוכביהם המורה על דבר ומגפה לעתיד בצרה יל' ע"ז ודאי קם דינא דק"ו הנזכר שאם מקיים ד"ח מהרצונו שבזכות זה יגלל מתיחה כו', ויש לי רמז על זה בתורה שא' ושמרתם את חקתי וגו' אשר יעשה אותם האדם יל' שיעשה השמרת וסייג לחקתי ומשפטי שיקיים אותם האדם עי"ז וחי בהם יחי' ולא ימות והיינו מיתה הבא מדבר ומגפה אלו ה' המושל בכל והבן. ויש כאן ולא ית' בבי' נגף (ואמר הטעם) בגשת ב"י אל הקודש כלו' בשביל שנגשים ב"י לקדש עצתם בתיאור להם ומקיימי' ד"ח ע"כ ראוי כי באברתו יסך להם ישמרים ויגללס מנגף ויהיו חיים ושלים בחילס ט"ר:

מסירה ומבן חמשי' שנה ישוב מנבא העבודה ולא יעבוד עוד, ומבן אדם חליר ינחן, ושרת את אחיו ושרת בשם ה', יתבאר עפ"י הדוע כי כל העוסק בתורה ובמצות ה' כדי לקבל שכר או להגלל מפרעיות ה"ז מלא לשמה וכל העוסק לא בשביל שכר ולא בשביל עונש אלא עושה מאהבה לעשות לר' לזוירו ה"ז לשמה והנה בתחל' ימי נעוריו' מסתמא עוסק בתורה ומצות מכח שכר ועונש, ואח"ז כשיגדל ומהרבה דעתו עוסק לשמה וכח"ש חכמים לעולם יעסיק אדם בו' אפי' שלא לשמה שמתוך ט' בא לשמה ועי' מה שפירש האלשיך בפ' ראה את הצריטה אשר השמעו ר"ל לא כמו מדת מלך ב"ו שעלם השמעה למצותיו אינו בריכה רק השכר התגיע ממו מדת הקב"ה שעלם הברכה הוא אשר השמע, ויש מורה ומבן חמשים שנה ישוב מנבא העבודה ולא יעבוד יעוד כלו' שלא יעבוד בשביל יעוד האוסף בשביל העבודה

כלכם ביראה ובעלה א' דייקא רק לסרת לפני המקום ב"ה כאמור עכ"ל והנה משה ה' ירא את ה' דייקא יראת רוממותו יתעלה יראה עלאה ע"כ נעשה מלך מפני שהמליך את הקב"ה על עצמו לכן המליכו ה' ולכן א"ל ה' עשה לך [דייקא] שמי חצורות כסף וגו' ותקעו בהן וטעמו "אליך דייקא היינו שחועדו ויחידו כולן בלב א' וביראה א' מרוממותו יתעלה לסרת לפניו ית' ובזה הן מתכנסים אליך לבחינתך יחד כא' כ"א מתחבבתם מחלפות לא ראי זה כראי זה אזי אף אם נקבלו היהודים הרי עומדים מפורדים זמין במחשבות הלב אבל אם כולן כיוונתם בלתי לה' לבדו אז הם מתכנסים זה כוונת המדרש והבן :

עשה לך שמי חצורות כסף במד' ושיה ירא את ה' בני ומלך המליכהו עליך ד"א המלך יצ"ט על יצה"ר שנקרא מלך שגא' ובא אליה מלך גדול וגו' וכל מי שהוא ירא מהקב"ה סופו לעשית מלך ממי אתה למד מאברהם ע"י שגחירא מהקב"ה שגא' עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה נעשה מלך שגא' אל עמק שוה הוא עמק המלך וכן תשה שגחירא מהקב"ה נעשה מלך לכך כתיב ירא את ה' בני ומלך עשה לך שמי חצורות כסף שיהי' חוקעין לפניך כמלך אם אמנם המד' מבואר מאליו עכ"ל הלא גלוי וידוע כי דברי חכמים מים עמוקים טובו רצוף תפוחי זהב במשכיות כסף חזוקים ע"כ הנה שפתי לא אכלא ואען ואומר את אשר עם לבבי אשיחה לבאר דבריהם הגחמדים מדבש מתוקים והוא בהקדם לפרש דברי זקני הרמ"א ז"ל בהגיה באו"ח סי' א' שהעתיק דברי המורה שו"ת "הוי' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בחורה ובמעלה הצדיקים האולכים לפני האלוקים כו' כ"ש כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול כו' עומד עליו ורואה במעשיו מיד יגיע אליו היראה והפחד כו' ויש להבין הלא נודע בשערים כי מכה שם "הוי' היראתו לחסד יגיע אהבה ומכה שם אלוקים או אד' דינא דמלטות' יגיע יראה ואיך כתב שו"ת "הוי' לנגדי תמיד יגיע אליו היראה, וחו דפתח שו"ת "הוי' וכו' הוא כלל גדול בתשל' הצדיקים האולכים לפני האלוקים, וחו כי תואר אבינו ירמיו "להוי' אב הרחמים ותואר מלכנו לשם אלוקים או אד' והוא פתח שו"ת "הוי' וסיים שהמלך הגדול עומד עליו כו' אבל עמוד והתכונן כי מאוד עמקו מחשבות קדמוניתו ודבר גדול דברו כזה הטעם אונק' ושמע, ידוע דברי השליה שפרשש אני עבדך בן אמתך כי יש ד'

מדרגות (א') יראת העונש ואהבת השכר והרי זה עובד לצורך עצמו (ב') יראת רוממותו יתעלה וכדכתיב כי פחד אלני איד אל (יראת העונש) ומשאלו (מיראת רוממותו) לא אוכל (ג') אהבה כבן לאב (ד') יראה הגדולה מאהבה כלי' שבאה מכח אהבה שמתירא ומשחד לבל ינתק מוסדות האהבה ואותה יראה מכסה האהבה והרי זה כבן הגדל בפלטרין של מלך שעם האהבה יאחזו רעד ופחד ומורא עד אין ערך, ח"ש אני היינו יראת העונש לצורך עצמי (ב') אח"כ עבדך בחי' עבד עובד מירא' אדוניו (ג') בן עובד מאהבה (ד') בן אמת' בן הגדל בפלטרין של מלך שהיראה גדולה מאהבה עכ"ל, וזה בחי' החללות אהבה ויראה תרין רעין דלא מתפרשין יחד הוי' אלוקים הוי' אד' בחי' אבינו מלכנו, וכן דברי זקני הרמ"א ז"ל שו"ת "הוי' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בחורה ובמעלה הצדיקים האולכים לפני האלוקים היינו יראת רוממותו יתעלה מכח "הוי' המאה כל היות וגם יראה הגדולה הבא מכח אהבה יחד הוי' אלוקים וזה שסיים כ"ש כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול דייקא יחד "הוי' יאדני עומד עליו כו' תיד יגיע אליו היראה וההכנעה והשחד וכו' שמו מתנו תמיד ביאור דברי ע"ד שפי' אבא מארי זל"ה ובעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאי כל' כי מכה יראת העונש אנו ירא לא אם רוצה לחטוא אז הוא פירש א"ע מכה יראה מעונש אבל בשעה שאינו חוטא אינו ירא ולא נפחד אבל הירא מרוממותו ימכה אהבתו ירא תמיד אפי' בשע' שאינו חוטא כלל כי כל עצמותיו יתעשו בפחד וחיל וירעה יאחזו תהדר גאוני יתעלה וזה ובעבור תהי' יראתו (דייקא) על פניכם (אפי') לבלתי תחטאו עכ"ל וש"י ועפ"י האמור תבין דברי האר"י הביאו הבאר היטב לזייר שם הוי' בנקוד יראה שזה חושלת ליראה היינו יראה הבא מכח אהבת חסד וכאמור וז"ש לשם יחיד קב"ה בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו והבן ח"ש ירא את רצו לבחי' דינא דמלטותא מלשון תרבותא לאחיים היינו יראת פונש "הוי' יראת רוממותו יתעלה יבני ירמו לבחי' אהבה כבן לאב "ומלך היינו בחי' יראה הגדולה מאהבה כבן הגדל בפלטרין של מלך ח"ש המד' אחר בחי' אהבה כבן לאב המליכהו עליך בבחי' מלך שגא' איתמו ויראמו עליך ואפשר ז"ש המד' ד"א המלך יצ"ט על יצה"ר שנקרא מלך כו' הכוונה עפית"ש בזה"ל וארא דק כיו וידעת היום והשבות אל לבבך כי הוי' הוא האלוק' האי קרא הכי מבטי' לי וידעת היום כי ה' הוא האלוק' והשבות

והשבות אל לבבך וחו אל לבך תצוי' לי' אלא אמר
משה אי אנת בעי למיקם על דא ולמנדע כי הוי' הוא
האלקים והשבות אל לבבך יצ"ט ויזהיר לאתכליל דא
בדא כדון משכח כי ה' הוא האלקים כו' עוד שם בדף
כ"ב בכל לבבך. דא ימינא ושמאלא דאקרי יצ"ט ויזהיר
עיי"ש וביאר דבריו הארי"ל בעיי"ש שער קיזור אבי"ע
פ"ג כי יצ"ט שורשו מחסד דקדושה ויזהיר שורשו מגבור'
דקדושה ויכול להחזירו למלאך טוב וקדיש עיי"ש, וממילא
אחר שמחזירו לטוב הגה זה בא אהבה מכח יצ"ט ימינא
ויראה מכח יזהיר שאלא גבורה דקדושה ומה"ט נקרא
יזהיר מלך שאחר שהשבו לטוב ממנו יראה הבאה מבחי'
מלך ונריך לאתכללא דא בדא אהבה ויראה וכדון משכח
ותדע כי הוי' הוא האלקי' האתכללות חי"ג, וחס"ה עשה
לך שמי חליצות כס"ף וכתב הוי"ה ח"ל שמי חליצות
בגין דאינון מסטרי תרי דקאמרן ממרח ומדרום אינהו
:מינין לחברא דינון ולאכפיי' לון וע"ד אינון מכסף ובג"כ
וביום שמחמכם ובמועדיכם וגו' ותקעם בחצוצרות
עכ"ל וז"ש וכי תבאו תלחמה וגו' והרעתם בחצוצרות
ומכרתם לפני יהו' אלקיכם זה ענין המיכות ירא את
ה' בני ומלך לכאן והבן :

עוד יש לפרש המד' ירא את ה' בני ומלך המליכהו
עליך דא המלך יצ"ט ט' עפית"ש בספרי' הקדושי'
כי האדם נריך לחדש בטובו בכ"י חמוד מעשיו מראשית
עד אחרית היינו תהלה להגנים בלבו יראה העונש ואהבת
השכר ואח"כ יראה רוממותו יתעלה יאח"כ אהבה ואם
שכר זה אתמול ביראת רוממותו ואהבתו יתעלה עכ"ל
ביום מחר יתחיל תחדש בבחי' יראה העונש מדינא
דמלכותא והטעם בזה כי האדם נברא לקשר עמי נשמו'
ישראל ולהעלותו אחי אל עיקרא ושרשא דכ"ע ואיך
אפשר לו להתקשר עם אנשים פחותים הלא הוא משכמו
ומעלה גבוה מהם ורחוקים זה מזה בלתי אם ירד
מתעלתו ומדרגתו ליכנס ליראה תמאה מעונש שבוה
יתערב דעתו עם פחיתו ערך שאין להם השגה לעבוד
רק-תיראת עונש ואהבת שכר ועי"ז יראה תמאה יהי' לו
עממם השפיות להעלותו אחי ממדרגה למדרגה עדיגעו
ויעלו מעלה מעלה והארכתי בזה למעלה ועם זה יש
לפיש בפ' ואחזקן שלכך הקדים מלות ואהבת את ה'
אלקיך ואח"כ את ה' אלקיך תירא כלי' אפי' אחר שזכי'
ואהבת את הוי' אח"כ את ירא אלקיך תירא מבחי' אלקי'
יראת העונש והענין כי אמרו חכמים ואהבת את ה'
אהבה על הבריות וזה א"א בלתי אם יבא עממם אל

עמק השווה הוא עמק יראת המלך מכח דינא דמלכותא
והיינו אלקיך דייקא וז"ש בכל לבבך ביצ"ט וביזהיר שכן
דרכו של יזהיר ביראתו כי האדם לא ישמע אליו לעבוד
על מלות ה' אזי דרכו להגנים בלבי נכלים וערמוניות
לעבוד לצורך עצמו מכח יראת עונש ואהבת שכר וע"כ
טוב מאוד זה יזהיר שעי' שמכנים בלבו בראשית העבוד'
יראה תמאה ואהבת שכר יעלו אחו גס רב פחותו ערך
ומכח זה יאהבהו על הבריות, וחס"ה ירא יראת יראה
עונש כאמור למעלה, הוי' יראת רוממות, בני אהבה,
אח"כ ומלך כלי' למחר יחדש מעשיו לירא מכח דינא
דמלכותא והיינו המליכהו עליך והיינו המלך יצ"ט על
יזהיר שנקרא מלך עיי"ש שמכנים בלב מחשבות אדם
לירא מדינא דמלכותא ע"כ המלך יצ"ט עיי"ש להעלות
אתך נשמות ישראל להחזירם למוטב וע"ז גמר אומר
עם שונים שאין להם יראה תמאה אז אל תתערב עם
הבריות להעלותן והבן וזה שסיים המד' ואמר שכל מי
שירא מהקב"ה ומעלה אחי נפשות נעשה מלך עליהן
ממי אתה למד מאברהם שגא' עמה ידעתי כי ירא אלקי"ם
אתה הנונה כי לכאורה קשה הלא כתיב אברהם אובי
ואי ר"ל יראה הגדולה מאהבה ה' לו לומר ירא הוי' ואי
משום שאומרים מקצת שבחי בפניו עכ"ל לכא' אפי'
מקצת שבח אין כאן לפי בחי' אהבתו ויראתו הגדולה
וכעין גמול יחשב חלילה אלא ע"כ ז"ל כי אחר כל בחי'
אהבתו ויראתו הוי' לו גם יראת אלקים כלי' יראת העונש
למען עי"ז יאהבהו על הבריות כאמור וז"ש כי ירא
אלקי"ם אחי. דייקא שזה עיקר המעלה שהגנים אחו
עי"ז רבים לחת כנפי השכינה כדכתי' ואח הגפש אשר
עשו ועי"ז נעשה מלך וז"ש אל עמק שוה [שהשוה עממם
בענין יראה תמאה] הוא עמק המלך עי"ז המליכוהו
עליהם וכן במשה שנתירא מהקב"ה שנאמר ויסתר משה
פניו כי ירא תהביט אל האלקי"ם ולכאורה הא מילתא
זוטרחה לגבי משה ומתביט אל ה' מיבעי' ליה למימר
אלא היא אשר דברנו שאחר כל המדרגות ויסתר משה
פניו פנימיותו ועצמותו כי [הי'] ירא תהביט אל האלקי"ם
דייקא יראת עונש למען להעלו' אחו את בני' תביר' עמיקת'
ממצרים והיינו דכתיב עשה לך שמי חצוצרות וגו' ומוציאו
אליך כל העדה (להתקשר אחך) אל פתח אהל מועד
הוא יראה תמאה זה השער לה' והבן ה' יטע בלבבו
אהבתו ויראתו הגדולה תמיד :

ויאמר משה וגו' נוסעים אנחנו אל המקום אשר אתה
ה' איתנו אמן לכם לכה אחו והסבנו לך יש
לדהדק

לדקדק דה' לו לומר נוסעים אנחנו אל ארץ כנען ומדוע שינה כאן לשונו והאריך לומר אל המקום וגו' וכל עפ"י דכתיב בפ' מסעי זאת הארץ אשר תפול לכם בנחלה ארץ כנען לגבולותיה ובמל' שם כתיב בהפילכם את הארץ זשיה חבלים נפלו לי בנעמים בזכות הצורה שנקרא' נעים דכתיב כי נעים כי תשמרם בבטן יכונו יחדיו על שפתיך דיש להבין מה בעי בזה יגם למה הביא סיפא דקרא יכונו יחדיו וגו' ופירשתי דקשה לי' מה זה דקאמר אשר תפול לכם ע"ש ברש"י לזה מפרש עפ"י שם למה נקרא איי ארץ לבי מה לבי אין עורו תחזיק את בשרו כ"כ ארץ ישראל פשטא לה וגמלא לה והחוש מעי' על זה פי איי הי' ארבע מאות פרסה כו' ועתה בעוה"ר בחורבנה איננה רק מעט מזער לארצה ולרחב' והטעם כי בזמן שהיו ישראל שרוי' על אדמתן ומקיימן מצות התלוי' בה מכה הקדושה הי' הארץ מתרחב והולך ופשטה לה ועתה בעוה"ר דרכי ציון אכלות מבלי באי מועד ע"כ גמלא לה יתבואר בספרים שזה שאמר בגמ' דבר זה נשאל לחכמים ונביאים שנאמר על מה אבדה הארץ דייקא ר"ל מה שאנחנו אבדנו מן הארץ א"ל לשאלה ותשובה כי מפני חטאינו גלינו מארצנו אבל השאלה הוא על מה אבדה הארץ דייקא כי גמלא לה ולא נשאר רק מעט ויאמר הי' על עובם את תורתו אשר נתתי לנביאים היינו תורה שבע"פ וגזירות שמהם תלא וקרא' תורתו משום דכתיב לא תסור כי בזכות תורה שבע"פ שעל ידה מתרחב והולך תורה שבכתב בגדריס וסיוגים ועל כל קון וקון חלי חלים של הלכות בזכות זה גם איי מתרחב והולך ובשביל שעזבו תורה שבע"פ ע"כ גם הארץ גמלא לה והבן עכ"ל וז"ש כי אחס באים אל "הארץ כנען בה"א הידוע ר"ל מה שאתה רואה בעוד כנען בחוכה שאלו גמלא לה זאת הארץ (היא) אשר תפול לכם דייקא בנחלה כי תהי' מתרחב והילך מכחכם וקדושתכם :

ווי"ש המד' חבלים נפלו לי בנעמים בזכות התורה שנקרא' נעים שנא' כי נעים כי תשמרם בבטן היינו תורה שבכתב יכונו יחדיו על שפתיך היינו תורה שבע"פ והבן עכ"ל כ"מ אשר דרכו כף רגלם וכבשי אית' יש לה בחי' ה"י כי קדושתה מתרחב והולך, יבנה משה אמר לכה אחנו והטבנו לך ולכאורה איך יש לו רשות לזה מאשר נתן ה' לישראל דייקא ולא לגי' שלא נטלו חלק בארץ, אבל הענין כי הלא מכה קדושת ישראל הי' בחי' איי מתרחב והולך ואותו מקום לא הי' לו מתחלה

בחי' איי עד שכבשו אחיו ישראל בכה חורחן וקדושתן כאמור וזהו חלקנו ומעשי ידינו ומזה יש לנו רשות לתת לנולדתינו הם הגרים ואשר ע"כ נאמר ושמי מקים לעמי ישראל ר"ל שאשים מקום מכה עמי ישראל שהם יעשו אותו מקום והבן ח"ש נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' אותו אתן לכם דייקא ר"ל שיהי' מקום בביאכם שם תה שלא הי' תחלה אותו מקום בחי' איי כ"א על ידכם ע"כ לכה אחנו והטבנו לך וע"כ נתן להם דשנה של יריחו והבן :

איי נוסעים אנחנו וגו' עפ"י שם התקנה בפתיחה על מאמרים ז"ל לא המקום מכבד את האדם כ"א האדם מכבד את המקום כשהי' שכינה על ההר נאמר השמרו לכם נסתלקה שכינה המה יעלו בהר דאי הכיונה כי השי"ת מכבד מקומו קשי' מאי קמ"ל ואין מזה ראי' כי האדם מכבד מקומו, אבל הכיונה לפי שפליגי שקדושת הי"ס הי' יותר מקדושת ישראל שהיהו תליגע בו עז"א שלא יעלה ע"ד כי קדישת ההר יותר מישראל שהרי לא שרחה שכינה שם רק בשביל ישראל הרי האדם מכבד המקום שהרי אחר זמן מן תורה נסתלקה השכינה וחזר ההר לקדמותו עיי"ש וכ"כ איי בשעה שהי' ישראל שם הי' הארץ מתעלה ויתקדש ולא כן בחיריבני כנידע חש"ה לך לך מארצך וגו' אל הארץ אשר אראך לא אמר אראה לך כ"א אראך ר"ל אראה אותך לה כי כשהי' שם מתעלה ויתקדש על ידך וזה לך למעלתך וגדילתך יבן ח"ש נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' אותו אתן לכם דייקא כשהי' שם מכבדו המקום ההוא כי מתעלה יותר ויותר לזה לכה אחנו והטבנו לך כי יש לנו חלק בו כי המקום חלוי בעלייתו על ידינו ע"כ היא בידיו והבן :

איי ויאמר משה וגו' נוסעים אנחנו וגו' פירש"י ומפני מה שיתק משה עזמו עמהם שעדיין לא נגזרה גזירה עליו וכסביר שהוא נכנס וקשה הא כבר נאמר לי ביל"מ עתה תראה משמע ולא העשוי במלחמות ל"א מלכים כתביאר שם במד' ועי' תורתי גם מה שא' והטבנו לך כי הי' דבר טוב על ישראל קשה א"כ לישראל דבר אבל לא לגרים ואיך בידם להטיב לגי' ואלתם, והג"ל בזה בהקדם לפרש המד' אחת החילות להראות את עבדך את גדלך זה המן לעברה נא וגו' והיא תמוה מה ענין המן לכאן, וכל עפ"י דאיתא במד' דברים עה"פ הי' אלקיכם הרבה, אתכם, זשיה - (תהלים קל"ח כתבואר בגליון)

בגליון) אשתמוה אל היכל קדשך ט' כי הגדלת על כל שמך אמרתך וגו' כך אמר הקב"ה לאברהם שיגאל את בניו ב' אחיות ואח"כ גאלם בע"ב אחיות כלו' שפרש הפסוק כפי' הרד"ק כאלו אמר להספך כי הגדלת שמך על כל אמרתך כי אמרת לגאול בשם ד"ן ב' אחיות אח"כ הגדלת שמך לגאול בע"ב אחיות היותו לשם ע"ב האקרא גדול כנודע יותר תאמירה עוד שם במד' ד"א מפני מה לא גילה הקב"ה לאברהם אבינו שיחן לבניו את המן כך הוא דרכן של נדיקים אומרים מעט ועושים הרבה ד"א אמר הקב"ה לאברהם שמגדל בניו ככוכבי' שנא' בה יא' זרעך וכשבא לברכן ברכן יותר ממה שאמר מהו לרוב הרבה הרבה וגו' ר"ל דקשה לי דקאמר הרב' אחל' והגם היום ככוכבי השמים ילרוב ל"ל הא כבר אמר הרבה אחסם, אבל ביאור הדבר כי יש ב' בחינות רבוי (א') בכמות עד אין מספר כחול הים אשר לא יספר (ב) באיכות ככוכבי השמים שנמשלו ככוכבים שנאמר ומלדין הרבים ככוכבים ועי' בהגדה עם פי' מעשה נסים בפסוקי בתמי מעט כמה שנאמר ועתה שמך ה' אלקי' ככוכבי השמים ר"ל באיכות וגם לרוב בכמות עיי"ש :

ו' ש' כאן ה' אלקיכם הרבה אחסם בחי' רבוי באיכות כמו שהבטיח ה' בה יא' זרעך ככוכבי' והגם היום ככוכבי השמים באיכות וגם לרוב בכמות וכולם נמשלו לטובים והוא טובה וזכרה כפולה ומטופלת למקו' עלינו יותר ממה שהבטיח והוא מטעם נדיקים אומרים מעט ועושים הרבה וז"ש כפי' הרד"ק הג"ל כי הגדלת שמך על כל אמרתך לעשות יותר ממה שאמרת, וז"ש ואודה את שמך על חסדך ועל אמתך כי מה שעושה מה שאומר נקרא אמת שמאמת דבריו ומה שעושה יותר מזה נקרא חסד לפני' משה"ל כי לא הבטיח על זה כלל ולא נחייב לעשותו וצריך להבין ל"ל הבטחה כלל ולמה עושה יותר ממה שהבטיח אבל הענין כי כל זה להראות חבתנו לפני המקום ב"ה כי ביום נקרא יעננו ויודיענו ויבטיח לנו לעשות טוב ואח"כ בעת הפס' חבה יתירה נודעת שעושה יותר מההבטחה לא תחמת חיוב שכ"כ הבטיח כ"א מרצונו ותחבתי אותנו והרא' שמוסיף ומרבה להטיב יותר מהחיוב וז"ל שם בחלקים ואודה את שמך על חסדך ועל אמתך שמאמת דבריו ועושה חסד יותר כי הגדלת על כל שמך אמרתך כלו' ט' הגדלת שמך לעשות חסד יותר ממה שאמרת ביום קראתי ומפני תרבהני בנפשי עוז (ואל ידוך ה')

וגו' כי שמעו אמרי פיך (מה שהבטחת) וישירו בדרתי ה' (ביום המעשה) לי גדול כבוד ה' כלו' שעושה יותר ממה שהבטיח כאמור, ועכ"פ כך דרכו של הקב"ה אומר מעט ועושה הרבה וא"כ חו' ליכא ראי' ממה שאמר ה' למשה עתה תראה לומר ולא העשוי במלחמות ל"א מלכים ומה שא' השי"ת עתה תראה הוא ע"ד אומר מעט ועושה הרבה שמבטיח לו לראות עתה ואח"כ יזכה לראות יותר, וז"ש משה אמת החילות להראות את עבדיך את גדלך זה המן ולא הראיתיו לאברהם ומפני מה לא גלית לו ע"כ משום כך דרכן של נדיקים אומרי' מעט ויוצאים הרבה וא"כ גם מה שאמרת עתה תראה י"ל כך ועכ"ל אזכה לראות יותר אלא שלא גלית לי היכף שאראה יותר אי"כ אעברה נא, וז"ש משה ניסעי' אנחנו וגו' שיחף עלמנו עמחן כי סבור ה' מה שא"ל השי"ת עתה תראה הוא ע"ד אומר מעט ועושה הרבה כאמור ע"כ לכה עמנו והטבנו לך כי ה' דבר טוב על ישראל וא"כ בודאי יעשה יותר והיינו אפי' לגרים כי אומר מעט ועושה הרבה וז"ש בהפטרה זו רני ושמחי (בכפל) בת ציון כי הגני בא ושכנתי בחוכך ינאום ייהו' וא"כ בודאי יעשה יותר מזה עין לא ראתה :

ויאמר אליו לא אלק כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלק הוא כפל גם יש להבין הויכוח שבין יתרו למשה מאיזה טעם מיאן לילך ומה שהשיב לו משה אל נא תעזוב אתנו כי ע"כ ידעת חנותנו במדבר ורש"י נלחץ בפירושו וחו' מה דאמר והיית לנו לעיני' צריך ביאור, ונ"ל עפ"י דכתיב לעיל בפ' יתרו וילך לו אל ארצו פרש"י לגייר בני משפחתו ופירשתי עפ"י המשל בחוה"ל דמה שעוסק בצרכי גופו הוא כעוסק בשל אחרים ובשדה נכרי זולת מה שעוסק בעבודת השי"ת ולריכי נשמתו הוא כעוסק בשל עצמו וזוה פי' בפש"ט ואיש את קדשיו (מלות ומעשים) לו יא' פ"ש זה דכתיב וילך לו על זה פרש"י לגייר בני משפחתו והיינו להלביב הלבוות שלהם לעבודתו ית"ש כי לזה נברא האדם לזוה את האנשים ולקרבם לעבודת השי"ת כדכתיב שחולי' בבית ה' היינו עולם העליון בחזרות אלקינו (הוא עוה"ז) המרודור הוא למען יפריחו פועל יוצא להפריח אחריו לטע בלבם להבחין ויראתו כפי' הכלי' והוא לזה שאנו מבקשין וחו' בלבנו וגו' ללמוד וללמד לשמור ולעשות וגו' ובעשותו כן הגה הוא האלך ממדרגה למדרגה ע"י זכות הרבים ומבלעדי זה נקרא עומד על עמדו פ"ד שפירש

אם

על-ידו הולחנו ה' מתחילים גוי מקרב גוי זהו העמוד
 שהיה לישראל ומתחילים לחנוכ. הרי הוא כאלו ילד
 אבל לא בביתו עיבור. כל ילד ח"ש האלני הרינו את
 כל העם הזה אם [כי] אנני ילדתינו כלל אם שלחתינו
 אבל לא הרינו. [ולא הרגלנו ליטא פומם בחוק] כי
 חתמנו אלי שזה בחוקך כאשר יטא העומק וגו' והנן :

אמרה לי שבעים איש חקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ובמדרש ושיה אוהב סהור לב חן שפתיו רעוה מלך לתה לא חיל שבעי אנשי אלף שבעי איש שיה דומין לי ולך ה' איש מלחמה והאיש משה עניו מאוד ולריך ביאור, ויראה לפרש ע"ד דאיתא במדרש ר"פ אלף הדברים וגו' ושיה מוכיח אדם אחרי חן יתלא יגו' מוכיח זה משה אדם אלו ישראל אחרי להביאן אחרי ד"א מהו אחרי א' הקב"ה כביכול משה הוכיחי אחרי ישראל והוכיח לישראל אחרי לישראל א' אחס חטאחס, להקביה א' לתה ה' יחרה אפק וכו' חן יתלא זה משה בגא' וגם מלאח חן בעיני ויש אשר ידעת כי הם זקני העם מלשון זקן מלא רחמים כלומר מוכיח אותם ומעורר רחמים וחסדי על ישראל ושטריו שמוכיח' אחס להביאן אחרי זה בגא' על משה לדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל כל' כי הוא ה' מעורר לדקת ה' וחסדי ומשפטיו עם ישראל ר"ל עם ישראל ה' ממוכח בדרך משפט ומקחה מדוע הם עושים כך וכו', וזה עלתו מדת הקב"ה בגא' ה' איש מלחמה ה' שמו ופרש"י אף בשעה שהיו לוחם וגוקם מאויביו הוא זון ומפרנס בריותיו כיכ איש לדיק אף בשעה שלוחם ומפוכה עם ישראל מעורר עליהם רחמים לזונם ולפרנסם ויש אמרה לי שבעים איש מיוחד' שיה דומי' לי ולך אשר ידעת כי הם זקני העם מלא רחמים עליהם ושטריו להוכיחן :

א"י ע"י שפירשו רבותינו משוך חסדך ליודעין אל
קנא וגוקס ר"ל חי' שיודע שבחי' חסד שמקבל
מלאו ית' הוא נקמה אללו טעם גדול חסדו מתחב"ס
בקרבו וא"ו אוי לי מה עשיתי לחטוא נגד מלך רחום
וחסן כחוכו ע"י בדבריו להלן ר"ס פינחס עה"ס הציב
את חמתי וגו' וז"ל כי הם זקני העם ושוטרי ר"ל
לעורר רחמים על העם ובזה עלמו הם שוטריו להראות
לחס' גדול חסדו להחב"ס חפניו ולשוב שחשובה באמת
חמון חסד ורחמים ולא ע"י דין חלילה וז"ל ה' א"ס
מלחמה שלום וגוקס ע"י הו' שמו ר"ל ע"י שחרס
על

אם למדת: תורה עו' אל: תחזק טובה לעתך כי: לך.
נולדת: מה חידשת: בלתי: אם: מטיב: במורחך: לנולדת.
ותאם: בזהות: יתרו: אלל: משה ואלהין: שרגא: בסיתרא: חלי
חלגי: ור' לפניהם: כד: בפני: חבוקה: לא: ה' יכול: לשאר
למקום: לנולדו: ור' עומד: במדרגה: אחת: ע"כ: כשחמרי: לו
משה: לכה: חמרי: ע"י: חמר: יתרו: לא: אלך: עתך: איני: בחי'
הולך: כ"א: אל: חרני: ואל: מולדתי: (עם) אלך: ממדרגה
למדרגה: ע"י: שאגיייר: בני: חספחתי: ע"י: חמר: לו: משה: אל
נא: תעזב: אחתו: כי: ע"כ: בשביל: מה: שאתה: רוצה: לשוב
לארץ: להוסיף: גרים: ידעת: חנותו: במדבר: שבגלל: הדבר
זה: חנותו: במדבר: ללקט: נפזרים: מכלקט: שבטים: בכח
המושך: חנה"ן: וגמלה: קדושה: מאיזה: מקום: שהוא: הקרובי'
ורחוקים: והראוי' כי: הלא: והיית: אפה: לנו: באת: ונתגיירת
זה: לעינים: לראי' על: מה: שאמרת: וא"כ: כ"כ: והטבט: לך
בהיותך: עמנו: בא"י: שם: חיה' בכח: המושך: לגייר: גרים
מכ"מ: שהם: כולם: יעלו: ויבאה: גם: יתכוון: והיית: לנו: לעינים
ע"י: ראות: עיני' כי: בכח: הראי' לחזרע: כנודע: מעוף
ששמו: ראה: וחס"ה: ב' ואחמנ: רב: לך: ופירשו: די: במה
שהנאח: ר"ב: ניצוץ: אל: חוסף: וגו' כ"א: ושא: עיניך: וגו'
וראה: וע"י: הראי' מוכל: לחקן: היותר: סך: פ"ו: ניצוץ:
למנו: רפ"ח: כידוע: מפי: ספרים, חס"ה: שאי: מביב: עיניך
וראי' (אז: ע"י: הראי') כולם: נקבצו: באו: לך: מכ"מ: שהם,
א"י: והיית: כמו: שפירש: רש"י: לשון: עתיד: ומה' לגי' גמט'
פ"ו: לרמז: על: פ"ו: ניצוץ: היותר: מרפ"ח: חתקן: אחס:
לעיני' על: ידי: הראי' ואז: שמת: אליו: יתרו: ואלך: לא"י
וכמו: שפי' הרמב"ן: לעיל: פ' יתרו: ע"ש:

וַיֹּאמֶר חֶשֶׁה וְגו' יִהְיֶה אֲנִי הָיִיתִי אִתְּךָ כָּל הַיּוֹם הַזֶּה אֲנִי
אֲנִי וְלֹאֲנִי הַדְּקִדּוֹק יָדוּעַ דַּה' לוֹ לִוְתֹר יִהְיֶה
אֲנִי וְלֹדְתִיכֶם בָּה' הָיִיתֶם וְכִי כִּדְרָךְ לַחֲוֹת כִּי יָדוּעַ
נֶפֶשׁ שְׂמִינִי לִידֶךָ בְּאֶשׁ כִּכְ כָּל דְּבַר הַבֹּא מִחֶדֶשׁ אֶל
פֶּטֶל הַגִּילּוֹי יִכְוֶנֶה לִידֶךָ וְכִמּוֹ"ט חֲמִיּוֹם הַמִּלְמֵד אִתְּךָ בֶּן
חֲבֵרוֹ חֲדָשָׁה גִּלְגּוֹל יִלְדוּ וְכִכְ אִם מִחֲזִירוֹ בְּחֶסֶד נֶעֱשֶׂה
עַיִן בְּקֶשֶׁן שְׁנוֹלֵד וְכִכְ חֲדָשָׁה וְאִמּוֹס תִּהְיֶה בֶּן זֶה
לֵאמֹר הוּא יְצִי אֶשׁ לְרִיכָה קוֹדֶם הַלִּידָה בְּחִינַת עֵיבוֹר וְכִכְ
דְּרָכָה לִישָׁא הַחֲמִיּוֹן בְּחִינַת כִּי הַדְּרָגָלָה כּוֹס מִימֵי עֵיבוֹרָם
אֲבֵל הַמִּלְמֵד בְּ"ח מִדְּרָגָה וּמִחֲזִירוֹ לְמוֹטֵב בְּרִנֵּעַ וְזֶה שְׂמֵחָהּ
בְּחֶסֶד בְּלֶכֶת בְּאִחֻת מִיד נֶעֱשֶׂה בְּרִי חֲדָשָׁה גִּלְגּוֹל מִתֵּשׁ
קֶלֶא עֵיבוֹר וְגִלְגּוֹל מִתֵּשׁ חֲמִיּוֹם הַמִּלְמֵד אֶשׁ ע"ת שֶׁאֵי
לִיָּק וְכִמּוֹט הַשֵּׁשׁ הַקּוֹדֶשֶׁת שֶׁמֶל הַיָּהֳרֵה בְּחֶסֶד מִלְלֵה
לֵאמֹר וְגִלְגּוֹל הַיָּהֳרֵה הוּא לִידֶךָ מִיד וְאֶשׁ חֶשֶׁה רִבְיוֹ

שמים וארץ הם מתאפפים יחד ומתאחדים כאחד ונלמד: וא"ל בלתי נה ארץ ארץ י"כ נתיחד שמו המיוחד ה"ו יחיש ויחיש אספה לי לשמי חמש שבעים איש שעי אסיפתו יחלסו ויחלסו שמי כאמור וע"ה המד' לחה"ד לפלסין הצנוי י"ג פסוקים בזמן שהן מקושרות פלסין שעי שומרת והמשל בזמן שהצדיקים בני תלמידים מאן מלכי רבנן ונאמרו בקושרות יחד א"ו שמו ית' ש"ג עומד יחד כך הפנה בשמים מעלותיו בזמן ואגודתו על ארץ יסדה כל' כסאו מבוסס למעלה בזמן שאגודתו של ג' קלחיס קייג' בח' אברהם יצחק יעקב חגית על ארץ יסדה ארץ: וז' מלכות בח' דוד מלך ישראל והיינו כששאל היינו בני עלי' הם באגודה א' וד' רגלי' יחד וכד"ה ויהי ביסודן מלך זה הקב"ה בהחלוקת ראש-עם (וגם) יחד שבטי ישראל הם ההלכות לך נא' אספה לי לשמי כאמור למעלה וקב' : שליש' בקודש נ"ל בהקדש להבין מה שבקש משה עקשיו מי שישראל אה משה העם וגם להבין הא דכתיב ולמה לא תחיי חן בעיניך וגו' מלתי חסד' א' והוא עפ"י המבואר אללנו בפ' פנחס עה"פ יפקוד יגו' מה שאמרו דור דור ודורשיו דור דור וסופטיו הענין כי המנהג הדור המספיק להם לרד' סיהי לפי ערך הדור המקבל אבל אם המנהג תשנו ומעלה גבוה מהם הרבה במעלה רמה ונשגבה לא יוכל להנהיגם ויפה עד"מ מי מקוה בסולם למעלה וראשו מגיע השמימה לא יוכל להלך אחר להאיר לתי שהוא עומד למטה בלתי ע"י אמנשי הצומח באמצע הסולם עיי"ש באורך וא"כ יש להבין לפי המבואר בחק"ו כי אור פניו של משה הוא סוד כחמץ אור באל"ף שחקן משה רבינו פגמו של אדם הראשון ועשת אור באל"ף תחת עור בעי"ן ואני מלתי רמז לזה דכתיב ומשה וגו' לא בהמה עי"ן וסבן וא"כ הי' משה גבוה במעלה רמה מדורו ואיך הי' יכול להנהיגם ולהאיר להם אבל הענין כי הן הם ר' אוכלי התן שירד להם בזכות משה והוא לחם אבירים שחלבי השדה עומדים תחתו ג"כ נודך גופם כיכ עד שהי' בחדר' רמה מעין בחינתו של משה עד שהיה בכחם לקבל ממנו להאיר להם להראותם הדרך ולכו בו ולפי"ו יוכן כי עתה שגסלו ממדרגתם ולא רני בתן כ"א חנה לו בשב' מחשבתו כיכ לבחי' עיר חמש ולזה רמז מלתי' תסרי א' קייגו א' של אור ו"ש ולמה לא תחיי חן בעיניך דייקא כי נחמן עי"ן תמורת א' לשום אה תשא כו' כי מעשה נשגב ונשלים למטה לא אוכל אנוכי לבד לשאח

אם יכל הקסם הזה להגביתם מתמסר למעלה כי כבר מתנגד א"י במעלה ומה נשגבה אור והם ענין ונרדך אמתני צינו וצנים להאיר להם זהם יאירו לאשר למטה מהם וע"כ ייחמד ה' א"ת אספה לי כל' לשמי שבעים איש וגו' אשר ידעת לי הם אקני העם ישיטדיו דייקא כל' שלא יתנצו להיות זקנים ושוטרים להנחת עצלם לקבל פרס או לכבוד וידוע כי כה"ה כוונתם אפרדור זה חזו' בצונית מתלפית זה פונה לעצמו זה פונה לעצמי וכא"ה הוא יחוק במחשבתו תחברי כמחזיו קלח כחשית' כוונת כולם לחלית א' לשם ה' לרעות חאן עתה להורוהם הדרך הישר ואו יתאספו יחד כחיש אחד בלב א' ויעשו אגודה וזכרתי ויחן שם ישראל פרי"ש שחיו כאיש אחד בלב א' כו' וז"ש אספה לי לשמי [דייקא] שבעים (שיהי') איש כל' אח"ד מספרו אל"ף נחקן מבחי' שיי"ן אל"ף במישאלו ע' איש נעמי אחד בחי' ואו נעשה דוגמתו יקוד בשמים מתפל ליושבי כסאות למשפט וז"ש המד' הבונה בס"י מעלותיו בזמן ואגודתו על ארץ יסדה והיינו נתי אספה לי דוגמא שלי בשמים מתפל והבין : וישארו שני אנשים במחנה יגו' יהמה בכחבים אפשר לרמז בזה מה דאיהא בפ"ק דברכות ומנין לשני' שיושבים יושקים בחייה שכינה עתהם סאמר או נדבריו וגו' ויקסב ה' וישמע יגו' ומנין שאפי' אחד שישב ועיסק בצורה שכינה עמי שגא' אבוא אליך וגו' וכי מאחר דאפי' חד חרי מבני' תי' מתבין מלייתו בספר הכרונות פרש"י דכתיב [בסיפא] דקרא או נדבריו יגו' ויכתב ספר זכרון לפניי חד לא מתבין מלי' בספר הכרונות יכתבי היום כל' עס אחרים אבל בספר לבדו נכתבין כדאמר וכל מעשיך בספר נכתבין ולי נראה המינה בזה עשי"ש בזהר ויקהל דף ר' עה"פ קחי כי ספר זכרון מלי' איהי אלא איך ספר לעילא ואיה ספר לתתא (מלכות) זכרון איה קיימא קדישא (יסוד של ספר זה עיי"ש בעט"ל) דנטיל וכניס לנבי' כל חיון לעילא ספר זכרון תרין דרגין דאיתן חת יחא דא שם היי' כו' שם לעילא שם לתתא [מלכות] כו' בגין דקא תשתי' אקרי זכרון והאי שם איהי נקודה דלמחא דאיהו שם מהבוא זכרון (פי' שחלכות מקבלת חסוד עיי"ש ובתקד"מ) וז"ש כאן בנח' חרי שמקבלין זה מזה ויש ביניהם מקבל ומשפיע מתבין מלייתו בספר הכרונות פני שזכרון משפיע וספר מקבל חד לא מתבין מלי' בספר הכרונות כ"א בספר"ד לבד וז"ש וישארו שני אנשים במחנה שם האחד